

APERITIFF

07 JUN • 19 IUNIE • 2025

28 - 31 ENGLISH PAGES

PUBLICAȚIE OFICIALĂ A TIFF ISSN 2784 - 3149 ISSN-L 2784 - 3149

KONTINENTAL '25 REALISM CAPITALIST

Zilele Filmului Românesc la TIFF sunt o adevărată sărbătoare a cinemaului autohton, cu premiere, dezbateri și întâlniri ale cineaștilor cu publicul.

Kontinental '25, lungmetrajul filmat în Cluj-Napoca pentru care Radu Jude a câștigat Ursul de Argint la Berlinale pentru cel mai bun scenariu, este unul dintre highlight-urile de la actuala ediție a festivalului.

▶
04
29

▶ **Interviuri: Emilia Dobrin și Valerian Sava**

14 Actrița Emilia Dobrin și criticul de film Valerian Sava vor primi Premiul pentru Întreaga Activitate la TIFF.24. Cum arată două cariere extraordinare?

▶ **RO Days | Industry Days**

În perioada 19-21 iunie, TIFF devine gazda unora dintre cele mai relevante și actuale discuții din industria audiovizualului.

**22
30
31**

BILETE TIFF.24

VÂNZAREA BILETELOR

ON-LINE, pe tiff.eventbook.ro și prin aplicația mobilă a festivalului, TIFF Official APP. Biletele cumpărate prin sistemul on-line sau direct prin aplicație se supun aceluiași reguli prezentate în politica oficială de bilete a festivalului. **DE LA CASIERIILE TIFF**, începând de luni, **9 iunie 2025: Cinema FLORIN PIERCIS**, Piața Mihai Viteazul, nr. 11 / **Cinema VICTORIA**, B-dul Eroilor, nr. 51 / **Piața Unirii** iar **din 13 iunie** în: **Cinema ARTA**, str. Universității, nr. 3. Programul casierilor: **Luni, 9 iunie – joi, 12 iunie: 11:00 – 19:00; Vineri, 13 iunie – duminică, 22 iunie: 09:00 – 23:00.**

ATENȚIE!

Recomandăm **procurarea biletelor online**. Vor exista doar cinci puncte de vânzare a biletelor, la Cinema Florin Piersic, Cinema Victoria, Cinema Arta și în Piața Unirii, ce vor fi deschise pe toată perioada de desfășurare a festivalului, conform programului de mai sus. Toți posesorii de acreditări trebuie să își procure bilete cu valoare zero de la casierile festivalului sau de pe tiff.eventbook.ro.

PREȚUL BILETELOR

Bilet de intrare unic (valabil pentru o singură proiectie) pentru toate categoriile de spectatori: 28 lei.

Bilet matineu (valabil pentru proiectiile din intervalul orar 09:00 – 14:00): 25 lei

BILETE CU PREȚ SPECIAL

Bilet pentru proiectiile în aer liber: 25 lei

Bilet pentru **Gala de deschidere: 60 lei***

Bilet pentru **Ceremonia de închidere: 60 lei***

Bilet pentru **Concerte, cine-concerte: 50 lei***, excepție **Muzeul de Artă: 40 lei***

Bilet pentru **evenimentele Film Food: 300 lei***

Cine-concert Amadeus LIVE – Prețurile biletelor, în funcție de categorie*, sunt disponibile online pe tiff.eventbook.ro și tiff.ro. Persoanele cu handicap beneficiază de bilete gratuite pentru maximum 5 proiectii, din aceeași zi, pe baza certificatului de încadrare în grad de handicap și a actului de identitate. Însoțitorii persoanelor care necesită asistent personal vor beneficia, de asemenea, de bilete gratuite pentru aceleași proiectii.

ANULARE ȘI RAMBURSARE

Biletele achiziționate nu pot fi anulate sau schimbate. Se returnează contravaloarea biletelor doar în cazul în care proiectia este anulată în avans din motive tehnice, condiții meteorologice nefavorabile sau alte cazuri de forță majoră. Urmăriți site-ul oficial al festivalului tiff.ro, tiff.eventbook.ro, respectiv www.bilete.ro pentru informații referitoare la reprogramarea proiectiilor. Contravaloarea biletelor nu se returnează în situația în care condițiile meteo se deteriorează după începerea proiectiei. De asemenea, nu se returnează contravaloarea biletelor nefolosite din pachetul de abonamente.

POLITICA DE ACCES

• **Accesul la eveniment** se face prin scanarea biletului, fie în format tipărit, fie electronic (pe dispozitive mobile). Accesul este permis doar pe baza unui bilet valabil pentru proiectia respectivă, cu excepția copiilor sub 3 ani care nu ocupă un loc individual.

• **Cu 5 minute înainte** de începerea oricărei proiectii, vor putea intra în sală și deținătorii de acreditări TIFF care nu au reușit să își procure **bilete de intrare**, în limita locurilor disponibile.

• **Locurile în sală sunt garantate** până cu 5 minute înainte de începerea proiectiei.

• **După începerea proiectiei, accesul în sală este interzis!**

• Locurile nu sunt alocate și pot fi ocupate la alegerea spectatorilor.

ATENȚIE: Filmele din cadrul festivalului pot conține scene de sex, violență sau limbaj licențios. Vă recomandăm să consultați descrierea acestora în programul oficial înainte de achiziționarea biletelor.

• **Accesul cu animale de companie** nu este permis în incinta sălilor de cinema.

• **Consumul de băuturi și alimente din exterior** este interzis.

Concertul zilei la Muzeul de Artă

Sorvina – despre un groove molipsitor care traversează continente

Louisa Miclăuș

Foto: Lucho Vidales

Născută în New York, Sorvina s-a mutat în capitala Germaniei din dragoste pentru arta de a spune povești. Deși a început cu folk, parcursul ei se extinde astăzi în direcții variate, explorând intersecțiile dintre genuri precum hip-hop alternativ, neo-soul, rap și jazz. A lansat albumele *Neophyte* (2023) și *Oh, The Places You'll Go* (2025)

și ne-a arătat cum se simte în mediul ei natural, alături de trupă, în *Live From The Living Room* – o incursiune acustică pe YouTube în cele mai recente creații ale sale. Candidă și de o energie contagioasă, artista promite în această seară o călătorie muzicală pe măsură pentru publicul TIFF.24.

JOI, 19 Iunie, Ora 19:00 / MUZEUL DE ARTĂ

Premiul publicului TIFF.24

COMPETIȚIE	BAROMETRU GENERAL
1 PĂUNUL / PEACOCK 4.54	1 LA 2000 DE METRI DE ANDRIIVKA / 2000 METERS TO ANDRIIVKA 4.94
2 MIOCARD / MYOCARDIUM 4.45	2 TU EȘTI LUMEA MEA / U ARE THE UNIVERSE 4.91
3 REGATUL / THE KINGDOM 4.43	3 FETELE DE LA GARĂ / THE GIRLS AT THE STATION 4.90
4 DOVEZI DE IUBIRE / ACTS OF LOVE 4.41	4 MARCELLA 4.86
5 PĂMÂNT STRĂIN / TO A LAND UNKNOWN 4.41	5 CARNE / MEAT 4.86
6 ULTIMUL DRUM / THE WEEPING WALK 4.31	6 SUNT ÎNCĂ AICI / I'M STILL HERE 4.85
7 PLOUĂ PESTE BABEL / RAINS OVER BABEL 4.29	7 FANFARA / THE MARCHING BAND 4.84
8 TREI ZILE CU TATA / THREE DAYS OF FISH 4.25	8 SUFLETE BLINDATE / KEVLAR SOUL 4.83
9 DEBUT / DEBUT, OR, OBJECTS OF THE FIELD OF DEBRIS AS CURRENTLY CATALOGUEDW 3.72	9 ÎMBRĂȚȘAREA ȘARPELUI / EMBRACE OF THE SERPENT MERCKX 4.80
10 XOFTX 3.54	10 MERCKX 4.77

ÎN CAZ DE PLOAIE

Biletele cumpărate pentru proiectiile care se mută în interior își păstrează valabilitatea.

- Proiecția zilnică a filmului din **PIAȚA UNIRII OPEN AIR**, ora 21:45, va avea loc în aceeași seară la **Casa de Cultură a Studenților**, începând cu ora 23:00.
- Proiecția zilnică a filmului din **IULIUS PARC OPEN AIR** va avea loc în aceeași seară la **Cinema Măraști**, începând cu ora 22:30.
- Proiecția zilnică a filmului de la **MUZEUL DE ARTĂ**, ora 21:30, va avea loc în aceeași seară la **Cercul Militar**, începând cu ora 23:15.

LOCAȚII

CINEMA FLORIN PIERCIS, Piața Mihai Viteazul, nr. 11
CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR, Piața Lucian Blaga, nr. 1-3
PIAȚA UNIRII OPEN AIR
CINEMA VICTORIA, B-dul Eroilor, nr. 51
CERCUL MILITAR, B-dul Eroilor, nr. 51 fără rampă de acces pentru persoanele cu dizabilități
CINEMA ARTA, str. Universității, nr. 3
UNIVERSITATEA ȘAPIENTIA, str. Calea Turzii, nr. 4 fără rampă de acces pentru persoanele cu dizabilități
IULIUS PARC OPEN AIR, str. Alexandru Vaida Voevod, nr. 53 B
MUZEUL DE ARTĂ, Piața Unirii, nr. 30
CINEMA DACIA, str. Bucegi, bl. A1
CINEMA MĂRAȘTI, str. Aurel Vlaicu, nr. 3
CASTELUL BĂNFIY BONTIDA, DJ161, localitatea Bontida
PARC POLIGON FLOREȘTI, strada Sub Cetate, nr. 13, Parcul Poligon, Florești
TEATRUL NAȚIONAL CLUJ-NAPOCA, Piața Ștefan cel Mare, nr. 2-4
ISSA RESORT, Aleea Durgăului nr. 6, Turda
BT ARENA, Aleea Stadionului nr. 4

Pentru orice alte informații sau neclarități, vă rugăm să ne contactați pe adresa de email ticketing@tiff.ro.

APERITIFF

Redactor-sef:
Dan Boicea

Redactor-sef adjuncț:
Laurențiu Parasciv

Editori:
Ion Indolean
Craița Nanu
Claudia Negrea
Vlad Marina
Oana Balaci
Sophia Blaga
Ruxandra
Predescu
Adda Mihăescu
Șerban Mark Pop
Mircea Laslo
Maria Măruță

Junior editori:
Anda Pășcută
Maria Barbu
David Seko
Anca Pastramă
Matei Filip
Tamara Văscu
Louisa Miclăuș

Graphic design:
Carmen Gociu
Gabi Bora
Vasile Pipas

Tipărit la: Garamond

Proiect cultural finanțat de Ministerul Culturii

Proiect realizat cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local Cluj-Napoca

ZFR Round-Up – Un viitor luminos (?) pentru filmul românesc

Ca-n fiecare an, TIFF-ul servește drept o pepinieră a filmelor românești din ultimul an, fie ele filme de lungmetraj sau scurtmetraj, documentare sau ficțiune, nume mici sau nume mari. Dar care sunt trendurile și tendințele acestui an?

Șerban Mark Pop

Anul Nou care n-a fost

Zilele Filmului Românesc încep azi, marcând una dintre cele mai energetice perioade ale TIFF-ului – că doară de, nicăieri nu se face filmul ca acasă. Anul acesta, secțiunea pare cu atât mai interesantă, deoarece e plină de fel și fel de provocări cinematografice. În Competiția ZFR, cinci regizori și patru regizoare – o împărțală ce consolidează emergența viziunilor regizorale feminine în România – și-au pus filmele „la bătaie”. Ce marchează însă această selecție (cât și cea din afara competiției) este dominanța documentarului. În afară de deja cunoscutul *Anul Nou care n-a fost* și thrillerul scris de Cristian Mungiu și regizat de Teodora Ana Mihai *Traffic*, competiția este compusă exclusiv din eforturi non-ficționale, printre care capodopera de montaj *Triton* și zguduitorul portret al unei comunități de etnie romă din *Beyond the River*. Dominanța se menține și-n afara

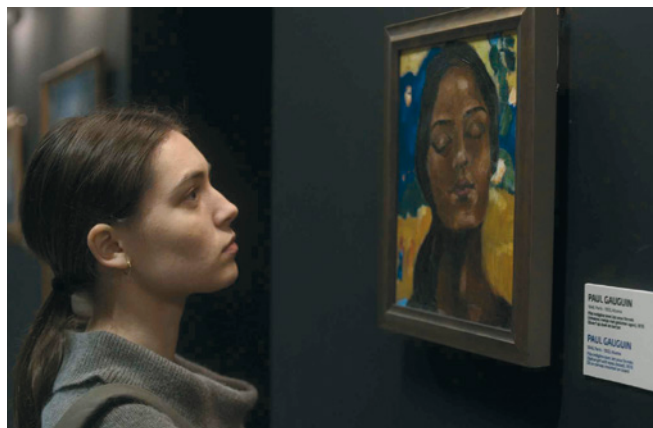
Dominată de documentare excepționale, selecția Zilelor Filmelor Românești se întoarce la TIFF cu aceeași energie acaparantă de până acum.

competiției, cu un scor de 5 la 3 (ce e drept, cu *TWST* al lui Andrei Ujică și *Sleep #2* al lui Radu Jude fiind așa-

zise hibride documentar-ficțiune). Pe lângă *Sleep #2*, Radu Jude aduce în ZFR și *Kontinental '25*, filmul său premiat la Berlin, pentru o premieră națională, urmând să intre și în cinematografe vinerea aceasta.

Ce reunește acest ocean de documentare pare a fi o conștiință socială în căutarea dreptății, conștiință de orice violență, oricât ar fi ea de mică, și

cele socio-politice din *Viitor luminos* și *Beyond the River*, viziunile regizorale afișează tăios și totuși tandru un peisaj al incertitudinii, care merită survolat cu atenție și schimbat cu promptitudine. Informalul *double feature* al pădurilor, format din *Pădurea de molizi* și *După cioate*, e și el demn de o mențiune. Pe de-o parte, noul documentar al lui Tudor Giurgiu reconstituie și chestionează mărturiile unei ocupații traumatice a trupelor sovietice în Basarabia anului 1941. Pe de altă parte, un documentar ce urmărește efectele evenimentului ce a zguduit România în anul 2021, atunci când doi jurnaliști și un activist de mediu au fost bătuți de „Mafia Lemnului”, ne arată că amenințările nu vin mereu din afară.

Traffic

doritoare s-o schimbe. De la poveștile interpersonale (dar cu un oarecare interes social) din *Love Hurts* și *Tata*, la

Love Hurts

Punând capac selecției ZFR se află și patru calupuri năucitoare de scurtmetraje, trecând brusc de la drame de familie cu *Caracatița* sau fără *Fursecuri și lapte* influențe fantastice, la animații în stop motion (*Anchor*) sau 2D (*Bunicul doarme*). Direcțiile sunt multiple, eclectice și pline de aplomb tineresc, cu abordări variind de la rețetele Noul Val Românesc la un formalism cu iz de kitsch (pozitiv!). Cât despre unde duc toate aceste direcții, rămâne de văzut. ■

Kontinental '25

prezintă realitatea Clujului

– un oraș de cinci stele

Sophia Blaga

Eszter Tompa și Oana Mardare

Filmat în întregime pe un iPhone și inspirat de Europa '51

al lui Roberto Rossellini, *Kontinental '25* arată realitatea celui mai scump oraș din România și ce înseamnă, de fapt, experiența orașului de cinci stele. Radu Jude îmbină ficțiunea și documentarul, înfățișând problemele cu care se confruntă o societate digitalizată. Cluj-Napoca este, în film, gazda fostului hotel și actualului centru cultural, *Kontinental*.

Trei dintre actorii care au adus la viață personajele lui Jude, Oana Mardare, Adonis Tanța și Eszter Tompa, se declară profund încântați de colaborarea cu regizorul și de stilul său experimental.

Pe **Oana Mardare** ați văzut-o, cel mai probabil, la Reactor, unde nu doar că strălucește pe scenă, dar este și co-fondatoarea teatrului independent clujean. Originară din Bacău, Oana are o experiență îndelungată în teatru și performance. Vorbind despre modul în care backgroundul ei s-a transferat în munca la *Kontinental*, actrița a spus

că a avut o „scenă destul de lungă, cu mult text, care s-a filmat dintr-un singur cadru”, care a ajutat-o să se simtă mai confortabilă în mediul nou. „E un film care experimentează cu mijloacele de producție, cu cadrele și cu forma, ceea ce a fost din nou pentru mine reconfortant”, ne-a explicat aceasta.

Declarând că filmul i-a completat propria percepție asupra Clujului, artista și-a exprimat aprecierea față de Jude și reacțiile pozitive ale publicului la Berlinale.

Adonis Tanța, actor născut și crescut în Cluj-Napoca, a precizat că filmul îi înfățișează publicului realitatea unui „oraș tot mai exclusivist”, unde să ai oportunitatea la o locuință este un lux, nu un drept. Actorul povestește cum are amintiri pe fiecare stradă

Premiat la Berlinale cu Ursul de Argint pentru Cel mai bun scenariu, Kontinental '25, filmul lui Radu Jude filmat în Cluj cu un iPhone, se vede în premieră la TIFF.

a Clujului, dar că filmul i-a schimbat perspectiva. „Dacă Radu m-ar invita în orice film, în principiu, m-aș duce, pentru că nu ar trebui să mă convingă”, a adăugat Adonis, descriindu-l pe regizor ca fiind „foarte bun”. Spre deosebire de Oana, Adonis descrie stilul filmului ca fiind unul clasic, clarificând că, în ciu-

da faptului că filmarea s-a făcut cu telefonul, echipa de filmare s-a comportat „ca pe un platou profesionist”. Ce ar vrea actorul să simtă publicul după vizionarea filmului *Kontinental '25* este „povestea acestui om fără casă, foarte des întâlnită în Cluj”.

Eszter Tompa, născută în Târgu Mureș și vorbitoare de șapte limbi, are o carieră vastă în teatru și film. Actrița descrie bucuria că a fost recunoscută în Berlin și Luxemburg de fani ai filmului și apreciază colaborarea cu Jude, cu care a mai lucrat și în trecut. „Sunt foarte recunoscătoare că am putut să colaborez cu el în două filme și sper să mai fie și altele”, a precizat aceasta. Eszter scoate în evidență importanța flexibilității și a adaptabilității în raport cu fiecare proiect, cele două conturându-i meseria de actriță. Artista subliniază dorința ca spectatorii „să își reevalueze problemele din film în care s-au regăsit și să intre într-un dialog cu ceilalți, care poate au alte opinii.”

KONTINENTAL '25
JOI, 19 Iunie, ORA 20:30 / CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

Adonis Tanța

* Film nerecomandat minorilor / This film is not suitable for children.

CINEMA FLORIN PIERCIC 15:30 FĂRĂ LIMITĂ PRAF ȘI PULBERE (THEY WILL BE DUST) 106' / Carlos Marques-Marcet / Spania, Italia, Eleveția	CINEMA ARTA 10:00 WHAT'S UP, DOC? CHITARA FLAMENCO A LUI YERAI CORTES (LA GUITARRA FLAMENCA DE YERAI CORTES) 95' / Antón Álvarez / Spania	SAPIENTIA 12:15 TOGETHER AS ONE IMAGO 113' / Olga Chajdas / Polonia, Olanda, Republica Cehă	PARCUL POLIGON FLOREȘTI 21:45 SUPERNOVA SUB ACOPERIRE (LA INFILTRADA) 119' / Arantxa Echevarría / Spania
18:00 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC DUPĂ CIOATE (TOOTH AND NAIL) 85' / Mihai Dragolea, Radu Mocanu / România	12:00 WHAT'S UP, DOC? SATURN (SATURNO) 96' / Daniel Tornero / Spania	15:00 SMART 7 INTERIOR ZERO (INTERNAL ZERO) 100' / Eugen Jebeleanu / România	CERCUL MILITAR 13:15 SMART 7 STRICTUL NECESAR (TRAVEL ESSENTIALS) 105' / Kamila Tarabura / Polonia, Germania
20:30 GIVE ME FIVE: UK DEBUTS PAUL ȘI PAULETTE FAC BAIE (PAUL AND PAULETTE TAKE A BATH) 109' / Jethro Massey / Marea Britanie	14:30 SUPERNOVA RESTUL VA URMA (AND THE REST WILL FOLLOW) 115' / Pelin Esmer / Turcia, Bulgaria, România	17:15 VA URMA NOII ANI (THE NEW YEARS) 98' / Rodrigo Sorogoyen, Sara Cano, Paula Fabra / Spania	15:45 3 X 3 PISICA GALBENĂ (YELLOW CAT) 90' / Adilkhan Yerzhanov / Kazahstan, Franța
CINEMA VICTORIA 10:00 COMPETIȚIE PĂMÂNT STRĂIN (TO A LAND UNKNOWN) 104' / Mahdi Fleifel / Marea Britanie, Palestine, Franța, Grecia, Olanda, Germania	17:15 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC UN MAL REBEL (A REBEL EDGE) 87' / Bogdan Puslenghea / România	19:45 FOCUS ESTONIA O URMĂ DE SPERANȚĂ (SMILE AT LAST) 86' / Leida Laius, Arvo Iho / Estonia	18:00 CLOSE UP: BELA TAR ARMONII WERCKMEISTER (WERKHMEISTER HARMONIES) 145' / Béla Tarr / Ungaria, Italia, Germania, Franța
12:30 COMPETIȚIE TREI ZILE CU TATA (THREE DAYS OF FISH) 85' / Peter Hoogendoorn / Olanda	19:30 WHAT'S UP, DOC? DESPĂGUBIRE (AJUSTE DE PÉRDIDAS) 74' / Miguel Calderon / Mexic, Uruguay	22:00 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC BEYOND THE RIVER * 60' / Endre David / România	21:00 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC TATA 82' / Lina Vdovii, Radu Ciorniciuc / România
15:00 COMPETIȚIE XOFTEX 99' / Noaz Deshe / Germania, Franța	CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR 16:00 TOMORROW IS FEAR ÎN BURTA INTELIGENȚEI ARTIFICIALE (LES SACRIFIÉS DE L'IA) 73' / Henri Poulain / Franța	PIAȚA UNIRII OPEN AIR 21:45 SUPERNOVA SUB ACOPERIRE (LA INFILTRADA) 119' / Arantxa Echevarría / Spania	MUZEUL DE ARTĂ 21:30 FOCUS ESTONIA ALIEN 2 – ÎNTOARCEREA LUI VALDIS (ALIEN 2 OR THE RETURN OF VALDIS IN 17 CHAPTERS) * 100' / Rasmus Merivoo / Estonia PRECEDAT DE ALIEN 2 – EVADAREA LUI VALDIS (ALIEN OR: VALDIS' ESCAPE IN 11 CHAPTERS) 22' / Rasmus Merivoo / Estonia
17:30 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC LOVE HURTS 94' / Alexandru Mavrodineanu / România	18:00 LUNĂ PLINĂ BALENA (UNA BALLENA) 107' / Pablo Hernando / Spania, Italia	IULIUS PARC OPEN AIR 21:45 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC ANUL NOU CARE N-A FOST (THE NEW YEAR THAT NEVER CAME) 138' / Bogdan Mureșanu / România Proiecție accesibilă și pentru persoanele cu deficiențe de auz și vedere	ISSA RESSORT TURDA EVENIMENT SPECIAL OSEARĂ DE FILM ȘI ECHITAȚIE 17:00 SPECTACOLE CVESTRU 19:00 SUPERNOVA KILL THE JOCKEY (EL JOCKEY) 96' / Luis Ortega / Argentina
20:00 COMPETIȚIE ISTERIA (HYSTERIA) 104' / Mehmet Akif Büyükkatalay / Germania	20:30 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC KONTINENTAL '25 109' / Radu Jude / România Proiecție accesibilă și pentru persoanele cu deficiențe de auz și vedere	CINEMA DACIA MĂNĂȘTUR 18:00 ZIUA MAGHIARĂ VÂNĂTOAREA DE ARICI (A HUNT FOR HEDGEHOGS) 94' / Mihály Schwechtje / Ungaria	
22:30 ZILELE FILMULUI ROMÂNESC TRITON (MERMAN) 86' / Ana Lungu / România		20:30 GIVE ME FIVE: UK DEBUTS CEREMONIA (THE CEREMONY) 91' / bJack King / Marea Britanie	
CINEMA MĂRĂȘTI 19:30 ZIUA MAGHIARĂ UNU LA SUTĂ INDIAN (VULTURE'S WAKE) 82' / Szabolcs Hajdu / Ungaria			

SUPERNOVA

Kill the Jockey

Sporturi, extreme

Vlad Marina

Remo Manfredini a fost cândva un mare jocheu. Un *enfant terrible* al scenei *underground* a curselor de cai din Argentina, care a trecut, prin talent și tupeu, în liga profesionistilor, unde pentru o vreme a câștigat cam tot ce se putea câștiga. Ziarele au scris despre el, pariarii i-au ridicat osanale în clipele de grație, interlopii i-au luat sub aripa lor. Se simte, de altfel, și în atitudine. Atunci când îl vedem făcându-și ritualul de dinaintea cursei, suntem inițial dispuși să trecem peste componenta vădit nesportivă (tărie și ketamină la vestiar). Mersul e țănoș, privirea e fixă, încadratura, frontală: pare totuși că știe ce face, asemenea unui artist ale cărui metode rămân de neînțeles pentru neinițiați. E de ajuns însă să înceapă cursa, că ne cam lămurim cum stă treaba. Armăsarul îl aruncă pe Remo

cât colo, *don Sirena* – principalul său sponsor *mafiosi* – se ia cu mâinile de cap, iar noi înțelegem că anii gloriei au trecut de mult. Suntem, mai curând, în zodia necazurilor, pe care veșnic-năucul Remo pare să le atragă ca un magnet. Partea bună e că măcar nu e singur – Abril (Ūrsula Corberó), o *femme fatale* a curselor ecvestre, îl iubește și este însărcinată cu copilul lor. Partea proastă e că, în încercarea de a da o lovitură, *don Sirena* îl supune unei probe mai grele decât e în stare să ducă, iar rezultatele sunt dezastruoase: o sumă imensă se pierde, iar Remo sfârșește în comă. În mod interesant, însă, povestea abia aici începe.

Judecat după primul său act, filmul lui Luis

Că sunt curse de cai, mese rotunde interlope sau dansuri de înaltă încărcătură erotică, filmul lui Luis Ortega face tuști.

Ortega pare să datoreze multe unui Robert Rodriguez: senzații tari, violență stilizată, abur testosteronic vag ironic. Ceea ce vine după, în schimb, ne catapultează în plin Almodóvar: culori vibrante, deranj *camp*, fluiditate de gen, melodramă cu explorare identitară. În fine, în caz că molotovul nu era deja suficient de exploziv, pe tot parcursul își fac loc și gaguri à la Aki Kaurismäki

(înspre care trag oricum și cadrele directorului de imagine Timo Salminen, un colaborator frecvent al regizorului finlandez): coregrafii *shiny*-minimaliste, schimburi seci din spatele ți-gărilor fumegânde, pitoresc de bar. Ce le leagă pe toate e, probabil, figura împasibilă a lui Remo (excelentul Nahuel Pérez Biscayart), acest Buster Keaton latino în belelele căruia ne tot băgăm în ciuda bunului simț care strigă de pe margine.

JOI, 19 Iunie, Ora 19:00 / ISSA RESORT, TURDA
SÂMBĂTĂ, 21 Iunie, Ora 14:00 / CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

LUNĂ PLINĂ

Balena

De profundis

Mircea Laslo

Ingrid (Ingrid García-Jonsson) este schimbată în mod profund de o întâlnire cu o creatură a adâncurilor oceanice, o ființă care există între mitologie și science-fiction, desprinsă parcă din paginile lui H.P. Lovecraft. Ruptă de lume, profesia ei este cea de asasin plătit, fiind capabilă să se strecoare nevăzută dincolo de oricare măsuri de protecție le-ar avea țintele sale, trecând printr-un spațiu supranatural. Până când este

angajată simultan de doi rivali care își dispută controlul asupra unui port naval.

Regizorul și scenaristul Pablo Hernando construiește pe fundațiile tradiției literare „cosmic horror”, concentrându-se mult mai mult pe atmosferă decât pe acți-

O scufundare hipnotică în profunzimile genului „cosmic horror”.

une și folosind misterul ca pe un nucleu dur al filmului, în jurul căruia orice explicație nu poate fi decât parțială și nesatisfăcătoare. Evitând

cu grijă și cu premeditare revelațiile, filmul vorbește foarte convingător despre izolarea omului în fața marelui Necunoscut, amestecând subtilitatea metaforelor vizuale cu visceralitatea și propunând o scufundare uimitoare într-un tip de groază rareori abordată eficient în film, fiindcă este despre ceea ce nu poate fi arătat, despre indescriptibil, despre necuprins. Și totuși, la final se dovedește că această strângere de inimă primordială este comunicabilă și poate să-i tulbure chiar și pe cei mai versați fani ai genului horror.

JOI, 19 Iunie, Ora 18:00 / CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR
VINERI, 20 Iunie, Ora 14:00 / UNIVERSITATEA SAPIENTIA

După cioate

Curajul perseverenței

Anca Pastramă

Cu telefonul în mână și cu obiceiul de a spune lucrurilor pe nume, Tiberiu Boșutar hoinărește prin păduri tăiate, scanează golurile de frunziș, caută urme de drujbă și abuz. Rutina lui e simplă: găsește cioate, le numără, le documentează, transmite mai departe. *După cioate*, în regia lui Radu Mocanu și a lui Mihai Gavril Dragolea, pornește de la aceste gesturi repetitive – o muncă sisifică, solitară și periculoasă –, și ajunge, inevitabil, la coliziunea directă cu un sistem care nu doar tolerează ilegalitatea, dar o și ascunde.

Regizorii nu construiesc portretul unui erou. Îi însoțesc pe Boșutar, îi

observă oboseala, insistența, și filmează cu răbdare. Până în clipa în care devin și ei victime, prinși într-un act de violență bruscă, în pădurea pe care încercau să o salveze. Camera, sau ce a mai rămas din ea, devine martoră, iar Tiberiu, un individ prins într-o țară care confundă justiția cu răzvrătirea.

Sub cioate și acalmie, între o cameră stricată și dosare omise, cine mai îndrăznește să vorbească?

Luptând cu înverșunare împotriva tăcerii, nu doar Boșutar, ci și echipa de producție se zbat între dosare, spitalizări și amenințări. Când în sfârșit se anunță verdictul final din partea legii, nu e o surpriză că nu se produc schimbări. *După cioate* arată cum într-o societate viciată, cele mai clare fapte pot fi îngropate

sub hârtii, iar singurul lucru care poate aduce adevărul în lumină este perseverența unui om care refuză să se lase doborât.

JOI, 19 Iunie, ORA 18:00 / CINEMA FLORIN PIERȘIC
VINERI, 20 Iunie, ORA 20:30 / CINEMA DACIA MĂNĂȘTUR

AnimaWings

România la înălțime!

Companie aeriană modernă
cu suflet românesc

www.animawings.com

ZILELE FILMULUI ROMÂNESC

Tata

Bătaia e ruptă din Tăcere; În numele Tatălui.

Maria Măruță

„După ce a plecat tata, s-a făcut în sfârșit liniște în casă.”

Ca mulți alții, tatăl Linei a plecat în anii '90 la muncă în Italia, lăsându-le acasă, în Moldova, pe soția și cele trei fete. Documentarul *Tata*, regizat de doi jurnaliști multipremiați – Lina Vdovii și Radu Ciorniciuc – începe ca o investigație menită să îl scape pe tatăl Linei din mâinile unui angajator italian abuziv.

Sub ochii noștri, filmul se transformă într-un portret tăios, emoționant și cum nu se poate mai relevant al unei traume ce se propagă, precum codul genetic, de la generație la alta, filmat pe parcursul a

șase ani în Italia, România și Republica Moldova.

Dedesubtul primului nivel al filmului – demascarea angajatorului abuzator și dorința de a-i face dreptate tatălui – se află o întreagă scară spiralată ce coboară în miezul copilăriei Linei, de unde izvorăsc amintiri du-

reroase legate de tatăl ei: de la bătăile pe care le primeau și ea, și surorile, și mama ei pentru că „nu erau perfecte”, la abuzul pe care îl îndură în tăcere multe femei, până la rușinea omniprezentă pe care Lina o trage după ea în viața de adult. În pragul să devină la rândul ei mamă, Lina coboară această scară până în subsolul traumelor, nu doar ca să înțeleagă și să ierte, ci și ca să rupă lanțul care o ținea captivă într-un trecut toxic.

JOI, 19 Iunie, ora 21:00 /

CERCUL MILITAR

SÂMBĂTĂ, 21 Iunie, ora 15:45 /

CERCUL MILITAR

Poate cel mai emoționant și eficient documentar despre rușinea, furia și abuzul transmis de la o generație la alta.

ZILELE FILMULUI ROMÂNESC

Triton

Gestul intim de a filma cotidianul.

Maria Măruță

Munca Anei Lungu la filmul său *Triton* a început în 2017, când regizoarea a descoperit rolele de 8mm ale unchiului său, care a filmat copilăria ficei lui, în anii '80. *Triton* ni se înfățișează, în primul rând, ca un act de rebeliune, căci accesul la role de 8mm era foarte limitat în timpul regimului comunist din România, astfel că *home movies* și filmele de amator erau rare. Documentarul *Triton* e compus integral din filmele a trei arhive diferite: prima e cea

a unchiului lui Lungu, a doua e alcătuită din filmele din vasta arhivă a profesorului de muzică Alexandru Popovici – care își filmează familia și prietenii în anii '60-'70 –, iar a treia colecție de filme îi aparține unui aristocrat care înregistrează, tot pe role de 8mm, vara din 1942, când România era aliată cu Germania nazistă. Între cel de-al Doilea Război Mondial și Revoluția

din 1989, acești trei bărbați îndreaptă ochiul camerei către femeile din viețile lor. Firul roșu care leagă cele trei perioade și pe cei trei bărbați este vocea feminină pe care o auzim pe fundal – o voce din neant care pare să cunoască oamenii din imagini până în cele mai mici detalii. Deși această voce pare să aibă

toate informațiile, *Triton* nu oferă răspunsuri, ci mai degrabă deschide o serie de întrebări, printre care și *Cine are voie să privească și cine rămâne, adesea în tăcere, în fața camerei?*

JOI, 19 Iunie, ora 22:30 / CINEMA VICTORIA

SÂMBĂTĂ, 21 Iunie, ora 12:00 / CINEMA ARTA CLUJ

Trei arhive, trei priviri masculine și o istorie afectivă recompusă din fragmente de viață filmate pe 8mm.

TIFFASHION – Young Designers

Exhibition & Shop se deschide astăzi

TIFFASHION – Young Designers Exhibition & Shop se întoarce astăzi la Festivalul Internațional de Film Transilvania, într-un format multidisciplinar care aduce împreună modă, parfum de autor, bijuterie contemporană și

obiect de design, într-un cadru nou și spectaculos, chiar în inima Clujului.

Evenimentul din acest an se desfășoară într-o clădire istorică din Piața Unirii, aflată acum în proces de reconversie. Sub tema „under-construction”,

TIFFASHION devine un loc al dialogului creativ, unde designul contemporan întâlnește filmul, într-un spațiu neterminat, aflat în plină transformare – o scenografie vie, expresivă, care pune în valoare atmosfera ce însoțește un produs de design.

Ediția 2025 propune o estetică minimalistă, definită de forme clare, materiale brute și o paletă cromatică restrânsă. Este, în același timp, o expoziție și un shop temporar, unde vizitatorii pot descoperi și achiziționa piese statement – obiecte unicate sau în ediții limitate – create de designeri români contemporani care explorează această estetică.

TIFFASHION este și un spațiu de relaxare, în care cafeaua de specialitate întâlnește creativitatea – un loc ideal pentru a explora, a savura o cafea și a te lăsa inspirat de energia vibrantă a festivalului. Clădirea istorică din Piața Unirii va găzdui viitorul spațiu Meron.

TIFFASHION poate fi vizitat între 19 și 22 iunie, zilnic între orele 11:00 și 21:00, în Piața Unirii nr. 13.

**POȚI SĂ-ȚI VEZI CHELTUIELILE DIN APP?!
CE SUPERNOVA.**

DESCARCĂ BT PAY.

10 pentru FILM la TIFF, 2025

Ana Udroi: „Am fascinația de a înțelege resorturile a ceea ce pare de neînțeles”

10 actori de teatru sunt prezentați anual, în cadrul **TIFF**, profesioniștilor din lumea filmului și publicului. Programul **10 pentru FILM la TIFF** își propune să promoveze figuri noi în filmul românesc și îi vizează pe actorii care nu au avut până acum șansa afirmării în cinema.

Interviu de Alina Rotaru

Cei 10 selectați pentru ediția a 14-a a programului sunt: Smaranda Caragea, Eduard Chimac, Dan Pughineanu, Cătălina Romanet, Ana Udroi (București), Ionuț Cornilă (Iași), Sebastian Marina (Sf. Gheorghe), Alina Mișoc (Cluj), Oana Mogoș (Galați), Dorottya Nagy (Târgu-Mureș).

Ana Udroi (care chiar azi împlinește 35 de ani) este o veritabilă actriță-orchestra, care evoluează cu egală dezinvoltură în teatru dramatic și musical – pe scena de la Teatrul Excelsior din București, scrie și joacă într-un serial online, umește jurații de la Vocea României. Actrița Alina Rotaru spune despre ea că învață o grămadă de lucruri noi (dacă nu-i folosesc pe moment, zice Ana, odată și-odată tot va avea nevoie de ele), așa că ne-a ajutat să aflăm și noi o grămadă de lucruri despre Ana:

Cum ești tu, Ana de acum, față de Ana din facultate?

Mi se pare că sunt altă persoană. Parcă simt că a fost o altă viață. Dar un lucru de care mă țin cu dinții este să rămân un om bun. Și asta m-a bucurat când mi-am făcut niște poze de pașaport și am văzut pozele și am observat că încă am bunătatea aia în ochi.

Și cum te regăsești acum?

Simt că am o doză de pragmatism care distruge un pic

Foto: Sabina Costinel

„Mă antrenez vocal intens, că ăia de pe Broadway nu vor trîlulilu, vor Aretha.”

„boemia” asta. (...) Un artist este un om care, înainte de toate, își cunoaște foarte bine meseria și mai ales uneltele pe care trebuie să le folosească. Da, pare că i se întâmplă, dar în spatele întâmplului e multă muncă.

Acum care mai e temperatura?

Acum temperatura este că îmi doresc să mă întâlnesc cu ceva care să mă provoace. Acum am construit siguranță, am construit o identitate puternică. Am construit o Ana care știe cât poate și cine e și o Ana care încearcă să găsească un soi de echilibru între viața personală și cea profesională.

Dacă ar apărea ceva care să te provoace, ai fi dispusă să renunți la echilibru preț de un an?

Da. Dacă este ceva care arde intens, ceva care îmi suscită interesul.

Ești un om care caută să descopere în continuare sau știi deja cum se face?

Știu clar un moment după lucrul la un spectacol în care am zis „Băi, eu acum mă simt actor. Deci eu, gata! *I completed acting!*”. Și proiectul următor mi-a arătat contrariul: „Stai acolo un pic în banca ta, că nu e chiar așa”. Așa că pe mine chestia asta m-a învățat că oricât de mult aș crede că *I completed acting*, mereu vor exista situații, proiecte, oameni, regizori, colectiv, care îmi vor da ceva de învățat.

Ești pregătită pentru film?

Ana din prezent îți va răspunde: „*I was born ready*. Eu și mâine dacă mă suni, mă trezesc la ora 5 cu mare bucurie și fac, lucrez, învăț și propun orice”. La Londra am învățat ce înseamnă disciplina și rigurozitatea. M-a ajutat să îmi largesc un pic orizontul, să văd cum e în industria din Vest, să am deschiderea asta și acum. Și cred că dacă aș merge la un festival sau pentru vreun proiect, aș ști ce e de făcut. Pentru că, după cum am învățat, *this is the game*.

Pictezi, faci voice-over și înveți limba italiană. Ce mai înveți?

Îmi plac foarte mult design-ul, hainele și styling-ul.

Și știi cum arată rochia ta pentru Oscar?

Ana zâmbește complice.

Scanați QR code-ul pentru interviul integral cu Ana Udroi pe LiterNet.ro:

VA URMA

The New Years

Într-o relație complicată cu demonul interior

Laurențiu Paraschiv

Rodrigo Sorogoyen se întoarce la origini cu drama romantică *The New Years*. În stilul trilogiei *Before* sau al serialului *One Day*, acesta

revizitează, timp de zece ani (câte unul pe episod), relația dintre Ana și Óscar, care se dovedesc a fi încă și mai hipnotizanți decât pro-

tagoniștii din *Stockholm*, filmul care i-a adus în 2014 Trofeul Transilvania.

Ana e o barmaniță plină de viață, cu un cerc larg de prieteni, dar care încă nu știe ce vrea să facă cu viața ei. Își pune speranțele într-o viză de muncă pentru Canada, sau cel puțin așa se minte – nu e sigură dacă vrea pe bune să plece. Óscar, medic la urgențe, e destul de singuratic și nu are neapărat încredere în cei din jur. Divorțul părinților i-a știrbit idealul unei

relații oneste, așa că se mulțumește să se concentreze pe muncă – iubirea cea mare mai poate aștepta. Ana împlinește 30 de ani în ziua de Anul Nou; Óscar, în ajunul lui. Se cunosc la o petrecere de revelion și, deși sunt cum nu se poate mai diferiți, se cam plac, iar coincidența

zilelor de naștere îi intrigă. Le surâde destinul?

Dar în ciuda premisei, *The New Years* nu e doar despre relația dintre cei doi (sau despre relații în general, căci relația dintre Ana și Óscar e mai mereu analizată în raport cu cele ale cunoscuților), ci și despre traversarea acestui deceniu trei din viață, pe care-l surprinde cu o naturalețe și o sinceritate dezarmante: relațiile romantice se consolidează, prietenii de zi cu zi dispar, cariera acaparează viața personală. Există aici o melancolie înduioșătoare legată de trecerea timpului, de singurătatea, frustrările și iluziile cu care vine la pachet, care sigur îl va face un *comfort watch* pentru mulți. Mai ales pentru cei care cred că un *coming of age* serios nu poate avea loc decât la 30 și ceva de ani.

JOI, 19 Iunie, ora 17:15 / UNIVERSITATEA SAPIENTIA

Cel mai intim proiect al spaniolului Rodrigo Sorogoyen, serialul *The New Years* începe ca o poveste de dragoste și se transformă într-o poveste despre ce înseamnă să trăiești.

Foto: Nicu Cherciuc

Foto: Vakarcş Loránd

Foto: Alina Grigorescu

Foto: Chris Nemeş

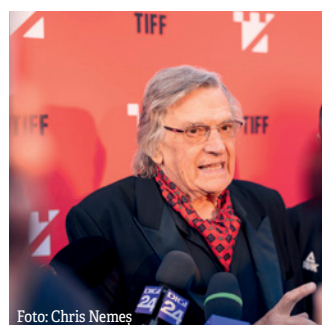

Foto: Chris Nemeş

Foto: Chris Nemeş

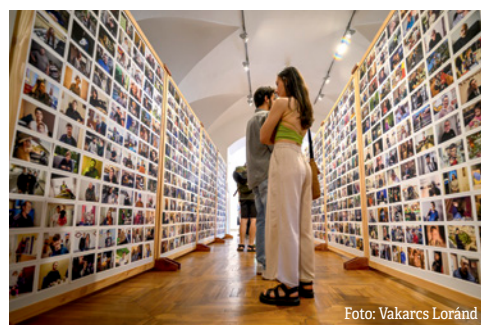

Foto: Vakarcş Loránd

Foto: Alina Grigorescu

Foto: Alina Grigorescu

TIFF VIRAL

Cele mai apreciate, distribuite
şi iubite imagini
de pe conturile de social
media ale TIFF.

Fotografii de:
Chris Nemeş, Alina Grigorescu, Vakarcş
Loránd, Nicu Cherciuc.

Foto: Alina Grigorescu

Foto: Alina Grigorescu

Competiția SMART7

Noile voci ale cinematografului europene

Pentru al treilea an consecutiv, **Competiția SMART7** revine la **TIFF** cu șapte producții europene semnate de regizori tineri, ale căror perspective se disting prin originalitate și îndrăzneală.

Maria Barbu

Rețeaua SMART7 reunește șapte festivaluri de film – Vilnius IFF Kino Pavasaris (Lituania), IndieLisboa IFF (Portugalia), FILMADRID IFF (Spania), Transilvania IFF (România), New Horizons IFF (Polonia), Reykjavik IFF (Islanda) și Thessaloniki IFF (Grecia) – și urmărește să susțină industria festivalieră prin oferirea unei platforme relevante pentru cineștii emergenți.

Selecția din acest an ilustrează crize personale și familiale, relații tensionate dintre trecut și prezent, dar și căutarea identității în contexte instabile. Trecând prin doliu, traume, memorie, responsabilitate morală,

Legăturile umane sunt mai fragile ca niciodată.

empatie sau reconciliere, filmele reflectă complexitatea umană cu sensibilitate și profunzime. Stilurile vizuale distincte și tonul adesea oniric le plasează între realism și fantezie, conturând totodată un cinema matur, profund conectat la realitățile actuale.

Reprezentantul Portugaliei este *Hanami* (r. Denise Fernandes, 2024), un film care îmbină elemente magice cu peisaje spectaculoase din jurul unui vulcan pentru a surprinde maturizarea unei

fete abandonate de mama ei. Din partea Spaniei avem debutul Sandrei Romero de anul trecut, *As Silence Passes By*: o reîntoarcere acasă ce devine o coborâre în vinovăția interioară, o dramă de

Interior Zero

familie surprinsă cu luciditatea unui documentar.

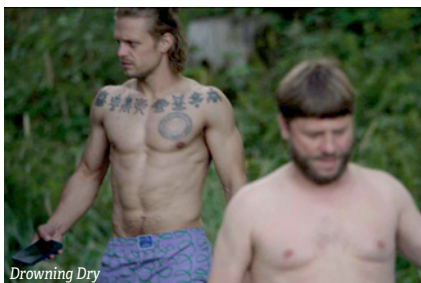
România aduce în competiție *Interior Zero* (2025), cel de-al doilea lungmetraj al lui Eugen Jebeleanu. Inspirat de romanul omonim scris de Lavinia Braniște, filmul o urmărește pe Cristina în încercarea de a supraviețui într-un București dezolant și opresiv, aflat la intersecția dintre realitate și ficțiune. Din Islanda, *Epilogues* (r. Ari Alexander Ergis Magnússon, 2024) spune povestea unui bătrân îndoliat care bea cenușa soției – un episod aproape ireal, care redeschide vechi sertare ale memoriei.

Dramele Greciei rurale sunt explorate în *Meat* (r. Dimitris Nakos, 2024), unde o ostilitate veche între vecini alunecă iremediabil spre tragedie. Propunerea Poloniei, *Travel Essentials* (r. Kamila Tarabura, 2024), este un thriller psihologic care demontează straturile unei copilării marcate de

tăceri și secrete întunecate. Nu în ultimul rând, *Drowning Dry* (r. Laurynas Bareiša, Lituania, 2024) ne transpune într-un weekend de vară ce se transformă rapid într-un coșmar pentru protagoniștii peliculei.

SMART7 vorbește despre căutarea de sens în lumi aflate în transformare, folosind cinema-ul ca pe un instrument de reflecție profundă, dar și de empatie. ■

Rețeaua de festivaluri SMART7 este un proiect co-finanțat de programul Europa Creativă MEDIA.

Drowning Dry

Votul publicului contează și se premiază.

Votează filmele preferate în TIFF Official App sau pe tiff.ro și ai șansa să câștigi premii zilnice. Tu alegi cel mai popular film din festival!

Votează
în TIFF
OFFICIAL APP

mastercard

Emilia Dobrin: „Atâta timp cât natura umană este la miezul filmului, atunci el are importanță”

Actrița Emilia Dobrin va primi la TIFF.24 Premiul pentru Întreaga Activitate – o carieră marcată de colaborarea frecventă cu regizorul Alexandru Tatos și, cel mai recent, de filmul premiat la Veneția, *Anul Nou care n-a fost*.

Anda Pășcută

Cum se simte să fiți onorată cu Premiul pentru Întreaga Activitate la această ediție de TIFF?

Sunt foarte bucurasă și emoționată! E chiar o mare onoare.

Ce relație aveți cu TIFF-ul?

Este entuziasmant tot ce se petrece la TIFF. Nu cred că este cineva care să nu aibă o părere bună despre acest festival, mai ales când vezi că se face un lucru frumos cap-coadă, cu dăruire și suflet.

Ce v-a convins să faceți parte din distribuția filmului *Anul Nou care n-a fost*?

A fost fără dubiu de la prima întâlnire cu regizorul Bogdan Mureșanu. Îi știam filmul de scurtmetraj *Cadoul de Crăciun*. Am citit scenariul și a urmat să avem o întâlnire. A fost miraculos, ne-am înțeles din prima, fără niciun efort. Filmările ce au urmat au fost cu o echipă fabuloasă. A fost un mare noroc și o mare șansă să fac parte din acest film.

Filmul s-a bucurat de un mare succes, atât în România cât și în afară. De ce credeți că încă se fac atâtea filme despre subiectul Revoluției din '89?

După părerea mea, nu despre asta este filmul. În final este surprinsă izbucnirea Revoluției, dar înainte de asta este un puzzle extraordinar, al multor familii și oameni care trăiau în acel absurd îngrozitor. Este o poveste despre ființa umană obligată să trăiască la limită.

Cum a fost pentru dumneavoastră să fiți actriță de teatru și film în timpul unui regim comunist și cum era

În fiecare dintre noi este și bine și rău, iar când cele două se întâlnesc, atunci iese o poveste reușită.

percepută această meserie în societatea de atunci?

Era o gură de aer, de speranță pentru noi toți. Nu era ușor, erau filme și spectacole cu foarte puține vizionări, unele erau interzise. Dar față de restul oamenilor, noi actorii puteam intra la o filmare sau la o repetiție și să ne separăm de realitatea dură de afară pentru câteva ore.

Cum se aseamănă experiența dumneavoastră de actriță cu experiența prin care trece personajul interpretat de Nicoleta Hâncu?

Am avut și eu o experiență asemănătoare. Am refuzat să recit poezii despre Tova-rășu' și au existat anumite repercusiuni.

Cum vă raportați la felul în care s-a dezvoltat industria cinematografică de-a lungul carierei dumneavoastră de până acum?

Primul meu film l-am făcut prin '67, în primul an de facultate. Îmi amintesc că eram pe platou și erau niște reflectoare uriașe care ardeau. Noi le ziceam „găleți”. Mai mult de jumătate de oră nu puteai sta sub ele, te topeai pur și simplu. Pe vremea aia nu era nici priză directă ca să poți înregistra ce spuneai la filmare. Trebuia dublat tot și sincronizat cu imaginea. Era frig peste tot, la cazări, în sălile de spectacol oamenii aplaudau cu mânuși. După '90 s-au schimbat multe lucruri, atât din punct de vedere tehnic cât și mentalitatea.

Secvențe, filmul lui Tatos din '82, este unul dintre cele mai relevante filme din istoria cinematografiei românești – un film riscant atunci din mai multe puncte de vedere. Cum a fost receptat la mo-

mentul apariției din perspectiva dumneavoastră?

A fost primit cu puțină uimire și multe aplauze pentru tot ce aducea nou și important. Chiar și micile noastre momente de improvizație, unde am avut multă libertate, atâta timp cât reușeam să păstrăm starea. A fost un film extraordinar pentru mine. La prima întâlnire cu Bogdan Mureșanu a fost menționat și discutat acest film și am fost plăcut surprinsă de aprecierea pe care o avea față de el.

Dacă tot ați menționat de momentele de improvizație, ce părere aveți de libertatea pe care acestea o aduc unui actor?

Acolo era o anumită construcție și dinamică a întregii echipe, însă nu mă simt bine în general când vine vorba de improvizație în film. Îmi place să lucrez mai migălos, să știu ce am de făcut, iar restul rămâne la decizia regizorului.

Ce vă entuziasmează cel mai tare la ceea ce se întâmplă azi în industria de cinema în România?

Sunt multe voci noi, neauzite, curajoase. Documentarul mi se pare foarte bun și mi se pare că s-a creat cu adevărat o cultură pentru cinema. Cred că trebuie să existe filme de toate genurile.

Ce teme sau genuri credeți că s-ar putea explora mai mult la noi în țară?

Avem multe povești și cărți frumoase care s-ar putea adapta. Atâta timp cât natura umană este la miezul filmului, atunci el are importanță. ■

Paul and Paulette Take a Bath

Meet-cute-dark

Crăița Nanu

Un rom-com cu umorul negru-sec al unui indie britanic și plasat suficient de profund în inima (cinematografică și nu numai) Franței cât să sune a French New Wave.

Paul și Paulette se întâlnesc în Place de la Concorde, în Paris, chiar în locul unde a fost decapitată Maria Antoaneta. El este un fotograf american, cu vise de artist și cunoștințe de Wikipedia, dar captiv într-un job plictisitor. Ea, o tânără franțuzoică cu o fascinație pentru macabru ce adoră să se joace de-a reenactment-ul.

„Totul a pornit de la fotografia pe care jurnalista

Lee Miller și-a făcut-o în cada lui Hitler, în ziua în care acesta s-a sinucis. M-am întrebat ce era în mintea ei atunci. De ce suntem atât de fascinați de macabru, de ce ne uităm la *true crime*”, povestește regizorul Jethro Massey. „Și am construit personaje ducându-le un pic mai departe decât o facem noi în mod normal.”

De fapt, regizorul duce lucrurile mult mai departe.

Motiv pentru care filmul a și împărțit păreri – unii l-au întâmpinat cu bucuria unei povești clasice care, păstrând (până la un punct) tradiția genului, reușește să iasă din sfera intimă a cuplului și să vorbească despre apetitul pentru partea întunecată a umanității. În timp ce alții l-au condamnat. Eu țin cu prima tabără.

Paul and Paulette e, practic, un coming-of-self

quest prin locuri încărcate de tragedie – de la zidul din Père Lachaise, ciuruit în timpul Comunei din Paris, până la sinistrele „muzee umane” din Bois de Boulogne care, la începutul secolului XX, treceau drept expoziții etnografice, plus altele, astăzi foarte *politically incorrect*.

Totul pentru ideea – poate un pic prea pe lung și romantic, însă suficient de acid, androgen și fermecător – că macabru e peste tot, mai ales în noi. Iar exorcizarea prin umor, chiar și de tip negru, are un rol vindecător. Important este să fii la distanța potrivită de subiect.

JOI, 19 Iunie, ORA 20:30 / CINEMA FLORIN PIERSCIC
DUMINICĂ, 22 Iunie, ORA 18:00 / CINEMA DACIA MĂNĂȘTUR

DeLonghi

vodafone

CINE-CONCERT

AMADEUS

LIVE

r. Miloš Forman, 1984

Cu participarea extraordinară:

CORUL NAȚIONAL DE CAMERĂ
„MADRIGAL - MARIN CONSTANTIN”

ORCHESTRA OPEREI NAȚIONALE ROMÂNE
CLUJ-NAPOCA

BT Arena
Cluj-Napoca

Duminică, 22 iunie
18:00

FILM
LIVE MUSIC

avex-classics
international

INSTITUTUL
CULTURAL
ROMÂN

BT arena

MADRIGAL

Groupama

Poetul rebel al Kazahstanului

Cu 17 filme regizate în ultimii 14 ani, Adilkhan Yerzhanov și-a construit un univers cinematografic distinct.

Maria Barbu

Secțiunea 3x3 reunește anul acesta la TIFF trei regizori din culturi și spații cum nu se poate mai diferite: Spania, Estonia și Kazahstan. Reprezentatul celui din urmă, Adilkhan Yerzhanov, este un regizor, scenarist, editor și producător cu o viziune aparte asupra realităților sociale, economice și politice ale țării sale. Adesea plasate în satul fictiv Karatas – un cadru restrâns, dar încărcat de semnificații și ilustrând variate forme de tradiție și corupție – filmele lui îmbină dialogul redus cu comicul vizual și o atentă radiografie a societății.

Cu o carieră impresionantă care l-a purtat din întinderile vaste ale stepelor Asiei Centrale până pe covorul roșu al marilor festivaluri de

la Veneția, Cannes, Toronto, Berlin, San Sebastian sau Rotterdam, Adilkhan Yerzhanov ajunge acum și la Cluj. Retrospectiva dedicată regizorului va aduce în prim-plan trei dintre cele mai recente filme ale sale: *Yellow Cat* (2020) spune povestea tragicomică a unui fost pușcăriaș îndrăgostit de lumea filmului, care visează să deschidă un cinematograful în munți. *Maur* (2024) este una dintre rarele incursiuni ale lui Yerzhanov într-un decor

urban, un thriller cu accente poetice despre un mercenar urmărit de fantomele propriilor victime, care îl ghidează în încercarea de a-și salva cumnata de o rețea de traficanți. Nu în ultimul rând, thrillerul psihologic *Cadet* (2024) investighează, printr-o lentilă horror, realitatea tulbură și abuzivă dintr-o academie militară afectată de morți inexplicabile.

Recunoașterea internațională a primit-o odată cu *The Owners* (2014), o altă tragicomedie care prezintă încercările unor frați orfani de a se lupta cu un polițist corupt pentru casa moștenită de la mama lor. *The Gentle Indifference of the World* (2018), pe de altă parte, ne introduce într-o poveste despre sacrificiu, speranță și

rezistență în fața nedreptății: după moartea tatălui, Saltnat ajunge din satul său idilic într-un oraș nemilos, unde luptă să-și salveze mama de închisoare. *Herd Immunity* (2021) este o comedie rurală cu accente absurde despre efectele corupției în timpul pandemiei, în timp ce *Steppenwolf* (2024) punctează din nou violența unui oraș în care o mamă apelează la metode neortodoxe pentru a-și găsi fiul dispărut. ■

MAURUL

DUMINICĂ, 15 Iunie, ORA 10:00

/ CINEMA ARTA

VINERI, 20 Iunie, ORA 18:00 /

CINEMA DACIA MĂNĂȘTUR

CADET

VINERI, 13 Iunie, ORA 12:30 /

CINEMA VICTORIA

SÂMBĂTĂ, 21 Iunie, ORA 17:30

/ CINEMA VICTORIA

PISICA GALBENĂ

VINERI, 13 Iunie, ORA 22:00 /

CINEMA ARTA

JOI, 19 Iunie, ORA 15:45 /

CERCUL MILITAR

WHAT'S UP, DOC?

Loss Adjustment

Șarada

Crăița Nanu

„Mă simt ca-n purgatoriu,” spune Pedro. „Îi chinui pe cei care încearcă să încaseze pe nedrept. În același timp, mă asigur subtil că firmele de asigurări ajung în iad, fiindcă deseori încearcă să înșele refuzând să plătească ce datorează.”

Echilibristica prin care agentul Pedro încearcă să mențină balanța dreaptă e discutabilă, iar singurul care pare să rămână constant în mijloc este adevărul. Agenții de asigurări sunt ca niște păsări de pradă – o imagine poate dură, dar de înțeles, dacă reușești să treci dincolo

de prejudecăți și să-i privești ca pe o parte firească a procesului de descompunere.

Pedro este cel mai bun prieten al artistului-regizor Miguel Calderón. Faptul că ajunge în centrul unui documentar i se datorează doar lui. A intrat de bună voie și nesilit de nimeni în lumea artei, după ce a cumpărat o fotografie de la Calderón. Imaginea unui vultur așezat pe un indicator rutier i-a

Călătorie prin Mexic pusă în scenă de Miguel Calderón, copilul teribil al artei contemporane mexicane.

amintit de meseria lui: aceea de a aștepta dezastrul pentru a-i încasa descompunerea. Apoi, lumea artei – după cum spune chiar el – „l-a adoptat cu japca”, pentru că avea bani. Așa s-a născut filmul, care face slalom între cele

două lumi și explorează cum ajung ele, în cele din urmă, să apese cu aceeași forță asupra omului din mijloc.

Loss Adjustment

combină umorul caustic cu seriozitatea unor teme(ri) reale și actuale. Printre ele răsună și întrebarea: are arta contemporană vreo valoare? Agentul – uns cu toate alifile – se trezește vulnerabil, pradă celor mai mari nesiguranțe, în lumea artei. Ce dovadă mai bună că arta este un organism hibrid, capabil să ia forma celui care o privește? Poate că răspunsul se găsește în acel cadru filmat după plecarea unei mașini din fața unei explozii. Pentru câteva secunde, imaginea rămâne fixată pe un semn care spune: „Păstrează distanța. Viața ta contează.”

JOI, 19 Iunie, ORA 19:30,

CINEMA ARTA CLUJ

VINERI, 20 Iunie, ORA 12:00,

CINEMA ARTA CLUJ

ZILELE FILMULUI ROMÂNESC

Love Hurts

Anatomia iubirii și autopsia separării

Maria Măruță

În premieră mondială la ediția de anul acesta a festivalului, documentarul *Love Hurts* al lui Alexandru Mavrodineanu ne pune față în față cu două cupluri care trec prin ce poate să fie unul dintre cele mai înfricoșătoare procese: **divorțul**. Roxana și Mihail, respectiv Oana și Ciprian, sunt două cupluri ca oricare altele; se cunosc de tineri, s-au îndrăgostit repede și arzător și au trăit ani de zile o viață conjugală normală. **Și apoi s-au despărțit.** Documentarul lui Mavrodineanu navighează perioada ce vine la mult timp după separarea cuplurilor, când șocul despărțirii a trecut, dar durerea a rămas o constantă.

Un documentar despre curajul de a fi vulnerabil dincolo de iubire.

Filmul nu arată nici pe departe cu degetul vinovați, ci, dimpotrivă, îi urmărește pe cei patru pe parcursul a doi ani de incertitudine, în care îi lasă să fie vulnerabili. Pe lângă sesiunile de terapie, individuale și de grup, filmul

urmărește o altă formă de „vindecare” masculină: îndrumați de un antrenor de *dating* care încearcă să îi ajute să revină în lume, un grupuri de bărbați singuri sunt supuși la ce par să fie niște „ritualuri de masculinitate”. Dureros de sincere, aceste momente dezvăluie fragilitatea și

disperarea din spatele dorinței de a merge mai departe. *Love Hurts* le oferă celor patru spațiu să fie vulnerabili, iar nouă, ocazia de a vedea până în cotloanele intime ale suferinței lor.

JOI, 19 IUNIE, ORA 17:30 /

CINEMA VICTORIA

VINERI, 20 IUNIE, ORA 19:30 /

CINEMA ARTA CLUJ

ZILELE FILMULUI ROMÂNESC

Beyond the River

Astăzi, în România

Crăița Nanu

Lângă un sat din Transilvania, în centrul României, trăiește o comunitate romă. Un rău le separă viețile de restul lumii. Zilele lor sunt concentrate pe supraviețuire. Așa începe filmul *Beyond the River*, o ședere pe cât de bine cadrată și montată, pe atât de inconfortabilă – într-o lume brutală și străină, deși incredibil de aproape de noi.

„Este filmul-șoc al anului. O frumusețe tulburătoare, conținut șocant, cutremurător. N-o să vă vină să credeți că această comunitate există în România secolului XXI”, spune

Mihai Chirilov la conferința de presă. Este adevărat. Ar mai merita spus că mica comunitate în centrul căreia se trezește spectatorul are mai mult de-a face cu bestia decât cu omul. Vizionarea se simte ca o întoarcere la geneza unui purgatoriu, în care toate păcatele se lăfăie în încremenire.

Regizorul Endre David reușește, în mod absolut fascinant, să câștige încrederea oamenilor de acolo, generând o dezinvoltură și povești inimaginabile. Iar imaginile care se desfășoară peste vorbele ce ar putea

Tu când te-ai uitat ultima oară dincolo de bula ta?

inspira zeci de filme horror sunt de un sinistru incredibil de curat – deloc căutat, aproape solar.

Întregul demers câștigă prin distanță – una care nu se vede, ci doar se simte. O distanță venită din absența unui filtru de judecată. Și, la drept vorbind, nici nu ar mai încăpea acolo

vreo concluzie sau pildă. E suficient. *Beyond the River* generează un *awareness* dur, care poate sta la baza unei discuții despre cât de în urmă suntem, de fapt, cu soluțiile pentru integrare, dar care stă în picioare și ca experiență cinematografică pură, fără limită.

JOI, 19 IUNIE, ORA 22:00 /

UNIVERSITATEA SAPIENȚIA

VINERI, 20 IUNIE, ORA 10:00 /

CINEMA ARTA CLUJ

Valerian Sava

Ecosistem critic în fața tranziției

Un exemplu impresionant de perseverență și influență în peisajul criticii de film românești, Valerian Sava primește binemeritul Premiul pentru Întreaga Activitate la cea de-a 24-a ediție TIFF.

Anca Pastramă

Activitate. Redactor-fondator al revistei *Cinema* încă din 1963, sub îndrumarea lui Victor Iliu, acesta a fost cronicarul și garantul unei epoci de efervescență artistică, susținând cu îndrăzneală cineastii anilor '70, printre care Mircea Veroiu, Dan Pița sau Mircea Daneliuc.

Distins în 1978 cu Premiul pentru critică al Asociației Cineaștilor, Valerian Sava a rămas martorul lucid al tuturor ciclurilor prin care a trecut cinemaul românesc. A predat în cadrul UNATC în

anii '90, apoi a publicat *Istoria critică a filmului românesc contemporan* în 1999. Neclintit în fața transformărilor, de la comunism, tranziție și până la rețele de socializare, continuă să scrie, lansând seria intitulată *O istorie subiectivă a tranziției filmice*, o frescă polemică despre restaurație și reinvenție cinematografică.

În anii 2000, a fost invitat de Alex. Leo Șerban în nucleul *Cei cinci care au speriat restul*, alături de Mihai Chirilov, Laurențiu Brătan și Andrei Gorzo, voci care au acompaniat parcursul Noului Val Românesc. ■

Cel mai recent, Valerian Sava a publicat cele patru volume din *Post/Neistoria filmului românesc* (și nu numai) în *mono-dialoguri critice*, care vor fi lansate vineri, 20 iunie, de la ora 15:00 în TIFF Lounge din Piața Unirii.

Activ de peste șase decenii, Valerian Sava nu revine la TIFF doar dintr-o loialitate incan-

descentă față de cinema, ci și dintr-un motiv care ține de recunoaștere: acordarea Premiului pentru Întreaga

groupama.ro
AloGroupama: 0374 110 110

Groupama

Valerian Sava: „La 90 de ani mă simt ca la un nou început de drum”

Unul dintre cei mai influenți și longevivi critici de film români, autor a nenumărate articole și cărți de referință pentru istoria cinematografiei locale, Valerian Sava va primi Premiul pentru întreaga activitate la TIFF.24.

David Seko și Anca Pastramă

În cadrul celei de-a 24-a ediții TIFF, vi se acordă Premiul pentru întreaga activitate. Ce înseamnă pentru dumneavoastră această recunoaștere?

Înseamnă mult. Oricum, eu sunt mai degrabă o invenție a lui Tudor Giurgiu și Mihai Chirilov. Merg împotriva curentului și nu sunt obișnuit să fiu curtat de autorități. Ori, faptul că mi se oferă un premiu, că Tudor Giurgiu mi-a pronunțat numele, că am fost aplaudat în Piața Unirii... e ceva care depășește cu mult obiceiurile mele. Așa că e un fel de renaștere. La 90 de ani mă simt ca la un nou început de drum.

Cum vedeți evoluția criticii de film și rolul criticului în sine în România, din momentul în care ați început și până astăzi?

E un compliment undeva în suita de prezentări, că așa fi unul din cei mai influenți critici de film din România. E un compliment nemeritat. Cred că la ora actuală nimeni nu are o influență în calitate de critic în România. Noii critici, foarte talentați de altfel, ca Andrei Gorzo sau Victor Morozov, nu prea au unde să se manifeste. Nu există o publicație care să apară constant. Eu am fost redactor fondator al revistei „Cinema” în 1963, sub direcția lui Victor Iliu. Ceva s-a făcut de pildă în susținerea generației '70 – Mircea Veroiu, Dan Pița, Mircea Daneliuc – cu puterile noastre restrânse, dar exista totuși o

revistă cinema lunară și am avut un aport la susținerea debutanților. Mai important a fost după 1990, după 2000, de fapt, când Alex. Leo Șerban a inițiat grupul *Cei Cinci care au speriat restul*, parafrazat după acel titlu celebru, eram și eu printre *Cei Cinci*, deși nu eram de vârsta lui Alex. Leo Șerban, Mihai Chirilov, Laurențiu Brătan, cred că era și Gorzo pe-acolo. Această grupă a însoțit afirmarea Noul Cinema Românesc, a noului val care a devenit Noul Cinema, până prin 2010. Acum suntem în Post-Noul Cinema Românesc. Critica are mai puține resurse și canale de manifestare ca în primul deceniu.

Ați fost nelipsit de la toate edițiile TIFF. Ce schimbări ați văzut?

Constanța e meritul principal, perseverența. Ca de obicei, abundența, dar și calitatea, nivelul provocator al selecției asigurate de Mihai Chirilov. Pentru cinema, festivalurile sunt plămâni prin care respiră. Fără festivaluri nu s-ar constitui, nu ar exista cinema. Despre schimbare,

observ creșterea numărului de proiecții, a vizionărilor de filme, și scăderea, cumva asta e un regret, întâlnirilor dintre presă și echipa filmelor din competiție. Acum s-au mai redus conversațiile. Într-un fel e bine, pentru că societatea evoluează, pretinde mai mult fapte și lucruri văzute direct decât declarații și vorbe. În rest, nu văd vreo mare turnură. Și nici nu e cazul la un festival care a pornit foarte bine și a fost constant în ce a făcut.

ția, juriul, premiile... ce are de-a face publicul? Asta e o chestie de planul doi. M-am înșelat și ei au avut dreptate. Pentru că abia calitatea și anvergura publicului de aici a consacrat acest festival. Atmosfera, interesul, aptitudinea publicului de a percepe filme dificile. Mă uitam la filmul ăsta belgian din competiție, la Cinema Victoria, *Ultimul drum*. Foarte greu de urmărit – drept să spun, învinsese rezistențele mele din acea seară. Și totuși sala era

Eu mă aștept de la Tudor Giurgiu și Mihai Chirilov, care, prin atitudine, au devenit ctitori instituționali în România, să inițieze și o revistă de cinema, acordând autonomie unui grup de critici, tineri în primul rând, încât să fințăm în continuare.

Trei filme care v-au însoțit de când v-ați apucat de critică și până astăzi?

Să zicem trilogia lui Antonioni, *L'Avventura*, *La Notte* și *L'Eclisse*. *Wings of Desire*, Wim Wenders. Și ceva românesc... *Moartea domnului Lăzărescu*.

Considerați că există o comunitate cinefilă vie în cadrul TIFF?

În mod cert. Unul din lucrurile în care m-au învins Mihai Chirilov și Tudor Giurgiu este că, la lansarea primei ediții de TIFF, în cadrul conferinței de presă de la București, puneau foarte mult accent pe ideea că vor găsi un public cinefil. Cu prejudecățile mele, mă gândeam că festivalului îi trebuie filmele, competi-

arhiplină. În cele din urmă, în cinema, trăim prin public. **În contextul erei social media, cât de important considerați că mai este azi punctul de vedere al criticului?** Chiar o întrebare încuierătoare. Sunt și lucruri imprevizibile în existență, în istorie. Acum, cred că am citat și diminuează titlul unei cărți recente, *O lume care a luat-o razna*. Despre influența eventualei critici... la noi, „e minunată, dar lipsește cu desăvârșire”, așa putea să parafrazez. De vreme ce nu avem o publicație – chiar dacă există critici tineri, inclusiv eminenți, cu geniu, după părerea mea, cum sunt Gorzo și Morozov –, ce influență pot avea ei? ■

Cum se naște un rol, cu Tudor Cucu-Dumitrescu

Laureat al premiului UNITER 2024 pentru cel mai bun actor în rol principal și nominalizat la Premiile Gopo 2023 pentru rol secundar, Tudor Cucu-Dumitrescu este un nume în ascensiune. La TIFF.24, interpretează în *The Ceremony* – prezent în secțiunea *Give Me 5: UK Debuts* – un muncitor român prins într-o criză profundă, oscilând între frică și dorința de evadare. Personajul său se exprimă prin gesturi reținute, priviri încărcate și tensiuni nerostite – parte dintr-o poveste aproape tarkovskiană despre sens pierdut și identitate în derivă, într-un nord englez neprimitor, departe de orice reper familiar.

Ion Indolean

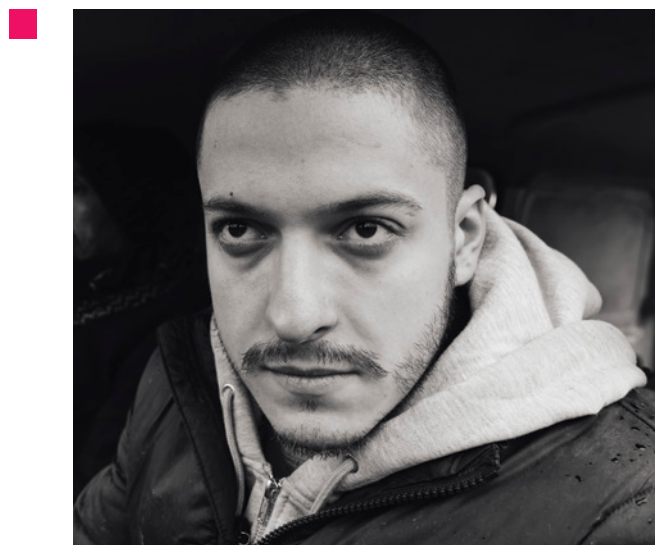
Rolul tău e foarte interiorizat. Cum ai lucrat cu această tăcere apăsătoare?

A fost un proces lung de casting. Am dat opt probe de-a lungul a două luni, poate puțin mai bine, dacă luăm în calcul și primul *self tape*. Mi-am dat seama, atunci când mi-au propus rolul și mi-au trimis scenariul, la finalul lui 2022, în decembrie, că în cadrul acestor probe jucasem deja aproape toate secvențele majore ale personajului. Instruit fiind așa, mi-am dat interesul pentru fiecare moment al castingului: luasem anumite decizii, deci lucrul la rol a început cu mult înainte să-l primesc.

Îmi amintesc cum lucram și în avion și în camera de hotel. Nu am avut mult timp de repetiții. Am lucrat intens o zi cu actorul Erdal Yıldız și cu regizorul Jack King. M-am izbit de un cu totul alt stil de a face film. Ne trezeam cu textul învățat și cu ideile de joc și apoi pur și simplu făceam și eram filmați. Unii ar putea spune că e de necrezut și neprofesionist, dar tocmai această lipsă de planificare strictă dă viață, poftă, inspirație. E un fel de „a face pentru prima dată”, cu tot riscul și prospețimea de rigoare.

A existat un moment-cheie în construirea personajului?

Da, chiar în a doua zi de filmare, la spălătorie, unde

descoperim cadavrul. A fost o scenă grea, prima mea confruntare directă cu Erdal. Întreaga echipă, exclusiv britanică, părea surprinsă de tensiunea care s-a creat. Stilul nostru visceral venea în contrast cu maniera mai rațională cu care erau obișnuiți. S-a simțit o apăsare colectivă – lacrimi în gât, concentrare, o gravitate pe care n-o mai puteai disipa ușor. Oamenii nu se așteptau, poate, la o asemenea încălcătură.

Cum ai lucrat cu Erdal Yıldız? Se simte o chimie tensionată între voi.

L-am simțit aproape din prima clipă. Cred că am găsit în el un prieten adevărat. Avem aceeași disciplină, același ba-

lans între concentrare și relaxare. Mi-a povestit despre filme în care a jucat sau la care a dat probe la care încă mă uit cu sufletul la gură. Despre audii și experiențe la care visez și eu. A fost, într-un fel, ca un frate mai mare – și m-a învățat, prin felul lui de a fi, ce înseamnă să rămâi un actor civilizat și generos pe platou.

Ai fost scrimer de performanță înainte de a deveni actor. Te-a ajutat pentru acest rol care implică multă putere fizică, dar și stăpânire de sine?

Cu siguranță. În scrimă te pregătești luni sau ani pentru o zi de competiție. Și atunci trebuie să fii prezent de dimineață până seara, cu

Până la artă este meșteșug. Când vine vorba de meșteșug, ai nevoie de mintea limpede, de sufletul deschis, de prieteni și nu de dușmani.

toate resursele tale. Înveți să-ți dozezi energia și să-ți gestionezi emoțiile. La filmări, m-a ajutat această disciplină. În ziua cu monologul de lângă foc, după 12 ore de filmare, eram epuizat, dar știam că trebuie să livrez. Trebuia să fiu foarte stăpân pe emoțiile și pe gândurile mele. Așa că, între duble, eram într-un colț și făceam un joc de picioare ca un boxer înainte de a intra în ring. Încercam să-mi păstrez mintea limpede și să-mi țin pulsul sub control. Era aceeași concentrare pe care o aveam înainte de un asalt.

THE CEREMONY
JOI, 19 Iunie, ora 20:30 / CINEMA DACIA MĂNĂȘTUR
SÂMBĂTĂ, 21 Iunie, ora 20:15 / CINEMA VICTORIA

WHAT'S UP, DOC?

Chitara flamenco a lui Yeraí Cortés

De ce plâng chitarele

Maria Măruță

Yeraí Cortés se întreabă, iar chitara lui răspunde.

Rapperul spaniol C.

Tangana merge într-o seară să se întâlnească cu un producător de discuri, să discute afaceri. Dintr-una într-alta, Tangana ajunge la petrecerea producătorului, alături de mulți alți artiști, cântăreți și celebrități din industria muzicii spaniole.

cunoaștem pe Tangana sub numele de Antón Álvarez, regizorul filmului *Chitara flamenco a lui Yeraí Cortés*. Documentarul de debut al lui Álvarez urmărește în paralel munca lui Yeraí la un album flamenco și povestea tânărului chitarist din copilăria lui până în prezent, în interviuri intime cu membrii familiei sale. Cele două fațete ale filmului devin una singură în momentul în care realizăm cât de strâns legate sunt originile rrome ale lui Yeraí și sensibilitatea sunetului chitarei sale. Deși un om al lumii moderne, Yeraí e adânc înrădăcinat în cultura din care provine, una plină de patos și sentimente neșlefuite. Pe măsură ce documentarul sapă după esența muzicii lui Yeraí, ajungem să descoperim momentul-cheie din viața tânărului – un secret de familie întunecat și apăsător care stă la baza firii chitaristului, dar și a documentarului în sine.

JOI, 19 Iunie, ORA 10:00 / CINEMA ARTA

În seara aceea, Tangana îl întâlnește, din pură întâmplare, pe Yeraí Cortés, pe atunci un chitarist de flamenco de 26 de ani. Acum, noi îl

TOGETHER AS ONE

Imago

Ela, Malwina, Persona

Tamara Văscu

O tânără artistă rebelă

care își găsește vocea, atât din punct de vedere artistic dar și personal, pe scena muzicii experimentale din Polonia anilor 1980 – povestea reală a Elei Gora este adaptată de regizoarea Olga Chajdas.

Ela este o reprezentantă a libertății, a dorinței și a feminismului. În tot parcursul ei, de la adolescența care este închisă într-un centru de reabilitare cu eticheta de *lunatică*, la tână femeie care își găsește echilibrul, ea nu renunță la libertatea de a trăi viața așa cum e, fără

La apusul perioadei comuniste în Polonia, o Mamă Cosmică dăruiește totul în căutarea adevăratului ei spirit.

reguli, fără prejudecăți sau limitările familiei.

Cu toate că este în căutarea armoniei, prin meditație, prin artă, un război este purtat în interiorul ei, între Ela, fata rebelă a unei familii numeroase, și alter ego-ul Malwina, sau Mama Cosmică, noua senzație a muzicii experimentale. Acest conflict

este dublat și între cei doi parteneri, Tomek, cel care o ajută pe Ela să treacă peste perioada închiderii în ospiciu, și Stach, pasiunea Malwinei. Existența ei duală, transpusă simbolic prin mutarea unui singur cerceș supradimensionat dintr-o ureche în alta.

Imago este un film de neratat la această ediție

TIFF, pentru muzica de film cosmică, rolul excelent al Lenei Gora în reprezentarea mamei ei, dar nu în ultimul rând pentru caracterul feminist care întărește dreptul femeii de a trăi viața așa cum simte – fără frică, fără limite.

JOI, 19 Iunie, ORA 12:15 / UNIVERSITATEA SAPIENTIA

Industry Events la TIFF.24

Colaborări internaționale, seriale în dezvoltare și inteligență artificială.

În perioada **19–21 iunie**, **TIFF** devine gazda unora dintre cele mai relevante și actuale discuții din industria audiovizualului, prin intermediul **RO Days | Industry Events**, un program dedicat profesioniștilor din domeniu, care aduce în prim-plan colaborările internaționale, dezvoltarea serialelor, analiza comportamentului audienței și transformările generate de noile tehnologii, cu un accent major pus pe inteligența artificială.

Evenimentul reunește la Cluj invitați de marcă, printre care **Vinca Wiedemann**, consultantă de scenarii recunoscută la nivel internațional, care a lucrat alături de **Lars von Trier** la filmele *Melancholia* și *Nymphomaniac*, **Paul Rieth**, expert german în Audience Design, producător și consultant în marketing creativ, **Maciej Żemojcin**, pionier al utilizării inteligenței artificiale în producția de film și televiziune, și **Antonii Mangov**, director de programe al postului **PRO TV**.

Programul debutează cu prezentarea celor 10 proiecte în dezvoltare selectate în cadrul **Transilvania Pitch Stop (TPS)**, platforma TIFF care sprijină inițiative cinematografice aflate în stadiu incipient și orientate spre coproducții internaționale. În aceeași zi are loc prezentarea *Co-producing with Bulgaria and Cyprus*, în cadrul căreia **Peter Todorov**, director executiv al **Bulgarian National Film Centre**, și **Marios Psaras**, Cultural Officer din partea **Cyprus Cinema Office**, vor discuta despre oportunitățile de finanțare, criteriile de eligibilitate și schemele de sprijin din cele două țări.

Tot în prima zi, publicul este invitat să participe la prezentarea *The Art of Audience Design: Turning Vision into Engagement*, susținută de **Paul Rieth**, care va explora importanța înțelegerii publicului-țintă în procesul de dezvoltare, poziționare și comunicare a proiectelor cinematografice. Rieth va evidenția modul în care o strategie clară de Audience Design poate transforma o viziune creativă într-un dialog real cu audiența.

A doua zi a evenimentelor de industrie este dedicată în special serialelor TV și marchează *prima participare a postului PRO TV și a platformei VOYO în cadrul RO Days*. În cadrul prezentării *ProTV & VOYO Series*, **Antonii Mangov**, directorul de programare al PRO TV, va oferi detalii despre prioritățile editoriale și despre criteriile care ghidează selecția și comisionarea de seriale, iar **Lucia Antal**, Head of Research, va susține prezentarea *Understanding Our Audience: A Demo-*

graphic Overview, oferind o analiză amplă asupra profilului publicului PRO TV, inclusiv comportamente de consum, preferințe de gen și dinamici între platformele tradiționale și cele digitale.

Un moment de referință al zilei este *masterclass-ul Rise of Series & The Art of Collaboration*, susținut de **Vinca Wiedemann** și moderat de jurnalistul **Martin Blaney**. Această sesiune se concentrează asupra transformărilor pe care serialele le-au generat în procesul narativ, precum și asupra modului în care se construiește un climat de colaborare eficient între scenariști, regizori și producători, într-un ecosistem marcat de deadline-uri strânse, creativitate și vulnerabilitate.

Seara celei de-a doua zile se încheie cu *studiul de caz Soviet Jeans*, dedicat unui serial leton multipremiat, care explorează absurditățile vieții în regimul sovietic printr-o perspectivă tragicomică adaptată generației Z. La discuție vor participa **Aija Berzina**, producătoare-

ea serialului, și **Teodora Markova**, co-scenarista, care vor vorbi despre procesul de scriere și rescriere, alegerea tonului narativ, provocările din producție și strategiile care au permis echipei să livreze un produs artistic coerent în condițiile unui buget limitat.

În continuare, se va desfășura *panelul New perspectives on Romanian Cash Rebate Program*, o discuție aplicată despre mecanismele de finanțare disponibile în România, perspectivele pe termen lung ale programului de cash rebate și dificultățile întâmpinate de producători. Vor lua cuvântul **Iuliana Tarnovețchi** (producătoare, Alien Film), **Iulia Popovici** (Romanian Film Commission), **Tudor Giurgiu** (regizor și președinte TIFF), **Valentin Savu** (manager al OFIC), iar discuția va fi moderată de **Martin Blaney**.

Cea de-a treia zi a evenimentului este dedicată inteligenței artificiale și felului în care aceasta redefineste rolurile și procesele din industria audiovizuală. **Maciej Żemojcin** va susține prezentarea *A.I. Redefined Film Industry and the New Crew Roles*, o analiză a modului în care AI influențează structura echipelor de producție și redefineste atribuțiile creative. În continuare, va avea loc prezentarea *Virtual Production in A.I. Era*, susținută de **Sebastian Cosor** și **Ștefan Popescu** de la **SafeFrame**, iar ziua se va încheia cu prezentarea *A.I. Filmmaking – Prompt to Final Cut*, susținută de regizorul **Norbert Fodor** și dezvoltatorul creativ **Mihai Cojocaru**, care vor demonstra cum instrumentele bazate pe AI pot fi integrate în procesul de producție, de la scenariu la montajul final. ■

**Evenimentele RO Days
| Industry Events se
desfășoară la Radisson Blu
Hotel din Cluj-Napoca.**

SMART 7

Interior Zero

Despre captivitate

Mircea Laslo

Interior Zero este un film cu o structură asemenea miticului șarpe care se devorează pe sine, o explorare prin multiple straturi suprapuse a vieții obișnuite din capitală, prezentate cu o luciditate nemiloasă. Regizorul Eugen Jebeleanu reușește să-și conducă echipa creativă pe parcursul unui act impresionant și dureros de echilibristică, între planuri narative care se oglindesc unele în celelalte și care explorează minuțios o serie de probleme pe cât de intime, pe atât de

generalizate în societatea în care trăim: de la impactul migrației de muncă asupra familiei, cicatricile emoționale care vin la pachet cu viața de artist, și până la coșmarul profesional și interpersonal al unei corporații multinaționale.

Alunecând între lumea din film și filmul despre film, *Interior Zero* invită

privitorul să îl încaseze aproape ca pe un documentar, erodând eficient și subtil distanța emoțională din spatele căreia se privește în general un film de ficțiune. Este realmente dificil să nu empatizezi cu personajul principal, o femeie de 35 de ani care pare captivă în propria sa viață, atât în spațiile fizice pe care le locuiește și

în care muncește, cât și în cele emoționale, relațiile sale transmițând același sentiment de limitare sterilă. Am privit filmul cu un nod în gât, dar totodată cu un sentiment de eliberare – *Interior Zero* te vede pe tine în aceeași măsură în care îl vezi tu pe el.

JOI, 19 Iunie, ora 15:00 / UNIVERSITATEA SAPIENTIA

O perspectivă întunecată asupra modului în care decurge o viață „normală” în Bucureștiul zilelor noastre.

meriți să fii surprins

**PREGĂTEȘTE-TE DE O
RĂSTURNARE DE GUSTURI.**

TIFF.24

#TRECI PE PROASPĂT

PIAȚA
Lidl
PROSPETIMO, ZILNIC

ZILELE FILMULUI ROMÂNESC

Anul nou care n-a fost De neuitat

Mircea Laslo

**Pe cât de tulburi rămân zilele din preajma
Revoluției din 1989** din perspectiva istoriei

„mari”, pe atât de importante sunt amintirile personale despre ele, acelea care sunt scrise în foame, frig și frică, acelea care nu pot fi reformulate în funcție de trendurile geopolitice. Filmul scris și regizat de Bogdan Mureșanu este centrat asupra acestei perspective intime a experienței comunismului în România sfârșitului anilor '80. Doar că, după mai bine de treizeci de ani, miza este cu atât mai mare cu cât această memorie colectivă începe să fie erodată de trecerea timpului, iar generațiile născute după Revoluție nu au cum să înțeleagă în mod visceral, nemediat, acel context.

Din fericire, *Anul Nou care n-a fost* reușește întocmai ceea ce poate face arta mai bine, deschizând o fereastră înspre trăirile celorlalți, dincolo de timpul trecut și de uitarea așternută. Șase povești individuale se intersectează și se împletesc într-o panoramă detaliată și emoționantă a peisajului psihologic și social din iarna lui 1989, cu toată tensiunea acelui moment istoric, redată de la firul ierbii. Astfel eliberate de „obiectivitate”, poveștile capătă o energie cutremurătoare.

Istoria recentă, de la mare la mic.

Un film mai mult decât necesar, în care fiecare plan și fiecare cadru funcționează atât ca documentar, cât și ca ficțiune, depășind și sublimând ambele perspective în ceva mai mult, mai viu și mai important.

JOI, 19 Iunie, ora 21:45 / IULIUS PARC OPEN AIR
VINERI, 20 Iunie, ora 15:00 / CERCUL MILITAR

NOVA
POWER AND GAS

ENERGIE PENTRU
FILME,
ENERGIE PENTRU
TINE

Te susținem cu toată energia!

vreaulanova.ro

WHAT'S UP, DOC?

In the Belly of AI

Iona printre rămășițele umanității

Maria Măruță

E doar un rezumat al unui articol pe care n-ai chef să-l citești, așa-i?

E un email pe care nu știi cum să-l începi, o sarcina primită la lucru de care vrei să te scapi repede, o idee de ce să mănânci azi la prânz sau un plan eficient de mers la sală de trei ori pe săptămână. Când nu știi, îl întrebi pe cel care îți poate răspunde la orice întrebare, să rezolve orice impas creativ, cel care e la un click distanță, la dispoziția ta indiferent de cerere. Documentarul *In the*

Belly of AI ne duce mai departe de comoditatea noastră de zi cu zi și ne întreabă: *Știm, cu adevărat, ce înseamnă și ce presupune inteligența artificială? Cât suntem dispuși să sacrificăm pentru această tehnologie?*

Filmul lui Henri Poulain se afundă în măruntaiele acestui subiect prin interviuri

Cum balena l-a scuipat afară din măruntaiele ei pe Iona, așa îi scuipă afară inteligența artificială pe cei care nu îi mai sunt de folos.

cu *data workers* – oameni care antrenează modele de inteligență artificială zi de zi, din cele mai defavorizate colțuri ale lumii, pentru sume infime. Aceștia ajung deseori să fie sacrificați pe altarele progresului tehnologic. În încercarea de a demasca adevăratul cost al tehnologiei de ultimă generație, victimele ne iau vâlul de

pe ochi în ceea ce privesc riscurile reale ale acestei industrii de miliarde de dolari. *In the Belly of AI* încearcă nu doar să educe, ci să apeleze la umanitatea din fiecare dintre noi.

JOI, 19 Iunie, ORA 16:00 / CASA

DE CULTURĂ A STUDENȚILOR
VINERI, 20 Iunie, ORA 12:00 /
UNIVERSITATEA SAPIENTIA

Pornind de la film, astăzi, de la ora 18:00, Marius Comper și Paula Herlo vor participa la o discuție cu tema **Tomorrow is Fear: AI în film, pro și contra**, moderată de Mihnea Măruță, la **TIFF Lounge**, în Piața Unirii.

WHAT'S UP, DOC?

Mistress Dispeller

Din triumphi amoros înapoi la o singură latură

Maria Măruță

E o poveste veche de când lumea; căsnicia se transformă în rutină, dragostea moare, el își găsește o amantă care îi readuce bucuria, soția suferă. De aici, povestea are mai multe finaluri posibile. Indiferent de cum se sfârșește, un triumphi amoros generează haos. Totuși, o industrie din China a găsit o soluție: un *business* care "scapă" mariajele de

amante. Elizabeth Lo, regizoarea documentarului *Mistress Dispeller*, a trecut prin șase cupluri, pe o perioadă de doi ani, până i-a găsit pe dna. și dl. Li – și pe amanta acestuia, tânăra Fei Fei –, care au acceptat să meargă până la capăt cu procesul. Deși toți cei implicați și-au dat acordul să fie urmărit în cele mai vulnerabile momente, la baza documentarului stă o decepție: doar soția și dra. Wang – experta în *mistress dispelling* – știau adevărul; soțul doar îi făcea o fațadă soției prin

Cu soția, viața se simte ca un lucru pragmatic, dar cu amanta e ca și cum „aș sta în lumina soarelui”.

participarea lui, neștiind scopul final, în timp ce tânăra Fei Fei trăia cu impresia că acest documentar va fi șansa ei la propria poveste de iubire. Ce iese la suprafață e un adevăr afectiv și incomfortabil, ghidat de expertiza și strategiile minuțioase ale lui Wang. Sub aripa ei, documentarul lui Lo ne arată ce înseamnă iubirea și familia în societatea chineză, din perspectiva unor femei care respectă și se ancorează de aceste structuri și idei.

JOI, 19 Iunie, ORA 22:00 /
CINEMA ARTA CLUJ

**Realitatea i-a respins.
Dar în filmările lor, visele
capătă contur. Uneori,
ficțiunea e singurul loc în
care poți locui.**

cu actori neprofesioniști, majoritatea foști azilanți, și recrează o lume unde absurdul birocratic e regula, iar alienarea: norma. Ce înseamnă să nu (mai) aparții nicăieri?

Filmul vorbește, indirect, despre o mișcare globală continuă: tot mai mulți oameni fug de război, sărăcie ori dogme, visând la un *dincolo* în care viața ar putea începe cu adevărat. Nu mai e vorba doar despre migrație economică ori refugiere din fața violenței, ci despre o ruptură profundă, o criză a apartenenței. Fericirea și sensul sunt căutate nu în comunitatea proprie, ci într-un tărâm aproape mitologic – care, odată atins, se dovedește adesea la fel de gol și lipsit de răspunsuri.

**JOI, 19 Iunie, ora 15:00 /
CINEMA VICTORIA**

COMPETIȚIE

Xoftex – În limbo

Ion Indolean

**Nasser și Yassin, frați,
trăiesc într-un container,**

așteptând luni întregi decizia autorităților privind statutul de azilanți. În acest timp dilatat și absurd, Nasser, adolescent visător, își canalizează neputința în filmulețe de comedie, scenariu cu zombi sau interviuri absurde. Însă realitatea lagărului

începe să se contopească cu ficțiunile sale: un copac crește din podeaua containerului, interioarele se umplu de simboluri enigmatice, iar stilul de filmare – cu cadre sacadate, sunete distorsionate și lumini brutale – reflectă o minte care alunecă.

Inspirat din realitatea unui lagăr din nordul

Greciei – amenajat pe ruinele unei fabrici de hârtie igienică și numit ironic Softex –, filmul lui Noaz Deshe explorează spațiul suspendării, identitățile fragmentate și speranțele contorsionate ale unor oameni rămași fără adăpost național ori afectiv.

Xoftex e construit din fragmente – de vis, de coșmar, de documentar social și teatru simbolic – care oglindesc natura spulberată a condiției de refugiat. Deshe lucrează

WHAT'S UP, DOC?

Saturn

O zi la marginea adevărului

Ion Indolean

**Un documentar, o zi din
viața unei familii extin-**

se, undeva într-o casă cu mult trecut, împrejmuită de natură. Totul debutează cu o imagine greu de uitat: într-un plan larg, bunica stă în fața camerei, dar cu spatele – tronând fără să se arate la față. E prezentă, focalizată, dar nu i se vede chipul. Poate din pudoare. Poate ca metaforă a încercării de a uita. Daniel Tornero construiește în jurul acestui tip de gesturi tăcute, dar sfâșietoare, care spun mai mult decât o confruntare directă.

**Ce faci când cel care
ți-a fost reper moral devine
sursa rușinii?**

În 2018, bunicul regizorului a fost arestat pentru abuz de minori. Filmul surprinde o zi în care familia se reunește într-o casă încărcată de trecut. Se bea bere, se deschid subiecte, dar nu se comunică. Se succed discursuri în prim-plan, ca și cum fiecare ar vrea să spună ceva, dar nimeni nu e cu adevărat ascultat – doar auzit, în scurtul lui moment performativ, iar pe urmă iute

izolat. Așa că se comunică greu, prin pauze și priviri.

Saturn e o explorare claustrofobică a acestei familii care încearcă să metabolizeze trauma. Relațiile sunt tensionate, gesturile mici devin declarații, iar – când apar – tăcerile apasă tot mai greu. Camera se strecoară prin spațiul domestic, conturând

un univers fragil, dar dureros de autentic. Când iese afară, printre copaci, imaginea devine picturală. Tornero nu caută vinovați, ci adevăruri greu de rostit: o confesiune tăcută, care apasă acolo unde familia se rupe: în rușine, în moștenire, în tot ce a rămas nespuns.

**JOI, 19 Iunie, ora 12:00 /
CINEMA ARTA**

SUPERNOVA

Sub acoperire

Eroina, clandestina

Vlad Marina

Poate că pare un simplu capriciu de exprimare, însă există câteva diferențe fundamentale între „agent secret” și „agent sub acoperire”. Primul se bucură de protecția oficială a forțelor de ordine, culege laurii atunci când operațiunea reușește și este amintit, în cazul unui deznodământ tragic, ca erou căzut la datorie. Cel de-al doilea este mai mult sau mai puțin pe cont propriu, rămâne anonim inclusiv după ce misiunea se încheie (fie că bine sau rău) și riscă la o adică să ajungă chiar și la închisoare. Cine ar accepta să fie agent sub acoperire în condițiile astea? Și mai ales cine ar accepta atunci când rețeaua a cărei destructură se încearcă este notoria ETA, organizația teroristă a separatiștilor basci, al cărei „palmares” sângeros cuprinde câteva sute de asasinate mortale și zeci de mii de victime colaterale?

În mod interesant – și accurate din punct de vedere istoric –, nu un el, ci o ea, pe nume Mónica Marín (Aran-

zazu Berradre Marín, în versiunea reală pe care este bazat personajul interpretat excelent de Carolina Yuste). Tânăra absolventă a Academiei de Poliție, inteligentă, calmă și exact atât cât trebuie de șmecheră, Mónica pare inițial croită din materialul dur, low-key supraomesc, al figurilor justițiare din *policier*-ul clasic. Faptul de a-și lăsa în urmă familia și iubitul pentru a construi de la zero o nouă identitate în San Sebastian nu pare, de pildă, s-o tulbure prea tare, iar atunci când începe să frecventeze barul extremiștilor basci pentru a și-i face prieteni pare la fel de naturală ca oricând. Pe măsură ce anii trec și situațiile devin tot mai întortocheate, însă, stresul și paranoia încep să își spună cuvântul chiar și pentru cineva ca ea. Mai nou, nu mai e de ajuns să observe de la distanță, ci trebuie să stea efectiv cu dușmanul în casă, eventual să îi cotoacă prin lucruri când nu e atent. Și mai rău, dușmanul – Kepa (Iñigo Gastesi), un fel de

Infiltrada la Premiile Goya, confiscada Cel mai bun film și Cea mai bună actriță, arribada la TIFF pentru deranj de bună calitate.

membru junior al ETA, deja cu destule rele la activ – este în cazul ăsta un băiat frumușel, la o adică nu lipsit de suflet, de care parcă s-ar și îndrăgosti puțin. Și așa că...

Și așa că filmul *Aran-txei Echevarría* nu e numai un thriller foarte eficient, cu *storytelling* limpede și ritm controlat la virgulă, ci și un film cu adâncimi psiholo-

gice, în care personajele își croiesc drumul printre dubii și contradicții. Ca-n viață, care bate filmul, dar filmul nu se răzbună, ci doar povestește pățania.

JOI, 19 Iunie, ORA 21:45 / PIAȚA UNIRII

JOI, 19 Iunie, ORA 21:45 / PARC POLIGON FLOREȘTI
DUMINICĂ, 22 Iunie, ORA 19:30 / CINEMA MĂRĂȘTI

TIFF Lounge în Piața Unirii

15:30 – LANSARE CARTE: *Anatomia genurilor* de John Truby, traducere de Alexandru Maftai, Editura: Presa Universitară Clujeană
Invitați: Prof. dr. Ioan Pop-Curșeu, Facultatea de Teatru și Film a UBB, Cluj, Alexandru Maftai – traducător al cărții, predă scenică la Facultatea de Film, UNATC “I.L. Caragiale”, București

17.00 – INSPIRATIFF – Olimpia Melinte & Medeea Marinescu – powered by Gerovital | Moderator: Mirela Nagăț

18.00 – TOMORROW IS FEAR: AI ÎN FILM, PRO ȘI CONTRA. Dezbateri pornind de la filmul în burta inteligenței artificiale
Invitați: Marius Comper, Paula Herlo | Moderator: Mihnea Măruță

Twenty Years After

Back in 2005, Cristi Puiu's *The Death of Mr Lazarescu* took the film world by storm, launching an aesthetic movement and an idea of making cinema which seduced critics, festivals and filmmakers locally and beyond. Overnight, Romanian cinema became viral.

Mihai Chirilov

It was a seminal moment in TIFF's own history – the very year when Cluj turned into a hotspot attracting film professionals from everywhere, cementing the status of a young and enthusiastic festival that was trying to articulate its identity and relevance. Apart from celebrating the two-decade anniversary of Puiu's highly influential film with a cosy screening that's likely to stir emotions, here's what foreign guests are bound to discover this year in the Romanian Days program.

Less expansive than usual and offering a more compact competition strand, the 2025 selection packs a punch first and foremost thanks to Radu Jude's new piece of bravado filmmaking entirely shot with a mobile phone. You can always count on him delivering the goods, and the Cluj-set urban satire *Kontinental '25* bites with contagious zest. Even more radical is his

Andy Warhol intimate homage *Sleep #2* – proof that one doesn't need big money but sharp ideas and editing skills to go places and turn trippy despite the static, single point of view of the (web)camera. Equally experimental, walking the fine edge between documentary and fiction, are Andrei Ujica's personal take on Beatlemania *TWST – Things We Said Today* and Tudor Giurgiu's hybrid work world-premiering at TIFF *The Spruce Forest*, revealing a dark, shivering page from the country's past history that strangely mirrors the current state of affairs. Also world premiering in Cluj is Igor Cobileanbnski's *Comatogen*, an audience friendly puzzle-like moral fable told from several perspectives that complement and contradict each other. Followers of socially engaged documentaries shouldn't miss Mihai Dragolea and Radu Mocanu's *Tooth and Nail*, a fearless eco-activist crusade that

starts as a gripping thriller and ends with a healthy dose of self-irony; and *Little Syria* (co-directed by Reem Karssli and Madalina Rosca, and co-produced with Germany and Portugal), an immensely touching take on immigration, family roots and displacement; whereas fans of music docs should definitely check out the nostalgia-tinged *Caliu. Nothing Else, What More Could I Do?* by first-timer Simona Constantin – the larger-than-life portrait of one of the key members of an ensemble that used to rule the world music stage, Johnny Depp's favourite band Taraf de Haidouks.

The Romanian Days competition includes eight titles only and is dominated this year by documentaries, with just two fiction films: Teodora Ana Miha's *Traffic*, scripted by Cristian Mungiu, featuring a solid acting trio (lead by French-Romanian thesp Anamaria Vartolomei) and based on the convoluted

real story behind the art heist in Rotterdam from 2012, and Bogdan Muresanu's choral drama and box-office darling *The New Year That Never Came*, the perfect occasion to catch up with this festival favourite that ambitiously recreates the last day of Communism. One shouldn't jump to easy conclusions, given the low profile of the Romanian cinema in major festivals so far – emerging filmmakers like Andreea Bortun, Cecilia Stefanescu and Andrei Epure and established ones like Ivana Mladenovic, Mihai Mincan and Tudor Jurgiu are not at TIFF because they hopefully wait to world-premiering their fresh works later this year.

However, showing up in Cluj for the very first time in front of an audience is Alexandru Mavrodineanu's heart-breaking doc *Love Hurts*, courageously dealing with vulnerable males (rather than the trendier toxic masculinity) and people opening up with no safety net about their intimate relationships. Revisiting the past – personal or historical – is always a winner, as proved by Lina Vdovii's timely *Tata* (co-directed with Radu Ciorniciuc), and Andra MacMasters' *Bright Future* and Ana Lungu's *Merman*, both bringing back to life compelling archive footage that gets extra meaning when commented through inventive, contemporary lenses. The past is also at the heart of the zanny portrayal of possibly the last true bohemian on Romanian soil in Bogdan Puslenghea's fun and free-spirited *A Rebel Edge* – but Endre David's disturbing *Beyond the River*, about the exclusion of a Roma community from the rest of the world, will bring you back in the present, and the landing is a harsh one. It's one of the most shocking films not only in the Romanian Days, but in the entire festival, one that Ulrich Seidl would be proud of. ■

Radu Jude — Master Provocateur

Two of the most daring films in this year's **TIFF selection** bear the signature of Radu Jude: *Sleep #2*, a meditation on life and death told through the livestream of Andy Warhol's grave, and *Kontinental '25*, a chronicle of urban evolution and personal involution in the heart of Cluj, shot entirely on an iPhone and winner of the *Silver Bear* for *Best Screenplay* at *Berlinale*.

David Seko

"I believe that the strength of cinema does not lie in the story or in the different philosophies behind the stories, but in its immense descriptive capacity."

With a career spanning more than two decades, Jude began as an assistant director on the sets of major figures such as Costa-Gavras and Cristi Puiu. After several successful short films, he made his feature debut with *The Happiest Girl in the World*, a production that garnered multiple awards. It was shortly followed by the critically praised *Everybody in Our Family* and *Aferim!*, the latter earning him his first *Silver Bear* at *Berlinale*, for *Best Director*.

Aferim! marked a necessary return to a past that is too often left unspoken – the period of Roma slavery in the Romanian principalities – and solidified Jude's reputation as a sharp critic of contemporary society's flaws, many of which are deeply rooted in history. His efforts continued with the Locarno-awarded adaptation of Max Blecher's *Scarred Hearts*, followed by *I Do Not Care If We Go Down in History as Barbarians*, yet another journey into a silenced past: the massacre committed by the Romanian army in Odessa during its alliance with Hitler's Germany (it earned him the Crystal Globe at the Karlovy Vary International Film Festival).

With an unrelenting work ethic that keeps him at the center of cultural conversations year after year – through short films, documentaries, and theat-

"An exercise, which is important for any society, is to know its past without embellishing it... many of the problems we have nowadays have at least one root in the distant past."

er – Radu Jude has remained a favorite at the *Berlinale*. His most recent award, for *Kontinental '25*, was preceded by the *Golden Bear* he won for *Bad Luck Banging or Loony Porn*, a film that confronts, head-on, our assumptions about privacy, public image, and the education system. The following year, *Do Not Expect Too Much from the End of the*

World, a biting satire of an urban landscape suffocated by the savagery of capitalism, also received international acclaim, earning him the *Special Jury Prize* at the *Locarno Film Festival*.

A respected name in the world of contemporary auteur cinema, Radu Jude constantly challenges the logic behind society's habits, traditions, and innovations,

Kontinental '25 / Foto: Raluca Munteanu

offering a perspective that is at once clear-eyed and playful, weighty and ironic – a view of humanity forever striving to reinvent itself, not always in the most successful ways. He presents Romania torn between a past still poorly understood and a progress so ferocious that it becomes fertile ground for the most tragic miscommunications and misjudgments. ■

KONTINENTAL '25

THURSDAY, JUNE 19, 20:30 / STUDENT HOUSE

SLEEP #2

SATURDAY, JUNE 21, 23:00 / SAPIENTIA UNIVERSITY

RO Days

Industry Events at TIFF.24

International co-productions, series development and artificial intelligence at the forefront.

Between **June 19 and 21**, the **Transilvania International Film Festival (TIFF)** becomes the meeting point for some of the most relevant and urgent conversations in the audiovisual industry, through the platform **RO Days | Industry Events**, a professional program focused on international collaborations, the development of serialized content, audience insight strategies and the transformation brought by new technologies—particularly artificial intelligence.

This edition brings to Cluj a series of high-profile guests, including **Vinca Wiedemann**, internationally acclaimed script consultant who worked with **Lars von Trier** on *Melancholia* and *Nymphomaniac*, **Paul Rieth**, German expert in Audience Design and creative marketing, **Maciej Żemojcin**, a pioneer in the practical use of artificial intelligence in film and television production, and **Antonii Mangov**, Programming Director at **PRO TV**.

The program opens with the *presentation of ten projects in development* selected for **Transilvania Pitch Stop (TPS)**, TIFF's industry platform for early-stage projects with co-production potential. Later that day, the *presentation Co-producing with Bulgaria and Cyprus* will highlight funding opportunities, eligibility conditions and institutional support available in these two countries, featuring **Peter Todorov**, Executive Director of the **Bulgarian National Film Centre**, and **Marios Psaras**, Cultural Officer at the **Cyprus Cinema Office**.

Also part of the opening day, the presentation *The Art of Audience Design: Turning Vision into Engagement*, delivered

by **Paul Rieth**, will explore how understanding the target audience from the earliest phases of a project can shape development, positioning and marketing strategies. Rieth will emphasize how a strong Audience Design approach can turn a creative vision into a meaningful dialogue with the public.

The second day of RO Days shifts the spotlight to **tele-vision series**, marking the *first-time participation of PRO TV and VOYO* at the event. In the presentation *ProTV & VOYO Series*, **Antonii Mangov**, PRO TV's Programming Director, will outline editorial priorities, commissioning criteria and genre interests for upcoming projects, while **Lucia Antal**, Head of Research, will deliver the presentation *Understanding Our Audience: A Demographic Overview*, offering a comprehensive look at the PRO TV viewer profile, including demographic trends, platform consumption habits and audience preferences across genres.

One of the highlights of the day is the masterclass *Rise of Series & The Art of Collaboration*, led by **Vinca Wiedemann** and moderated by journalist **Martin Blaney**. This session focuses on the creative processes and collaborative dynamics behind serialized storytelling, examining how TV series have reshaped screenwriting structures and the role of the writer in fast-paced, high-pressure production environments, where creativity, fragility and deadlines coexist.

The day will conclude with the case study *Soviet Jeans*, centered on a multi-award-winning Latvian series that uses tragicomic tones to explore the absurdities of life under the Soviet regime, with a fresh, Gen Z-oriented voice. **Aija Berzina**, the show's producer, and **Teodora Markova**, co-writer, will delve

into the writing and rewriting process, the artistic vision, the production challenges, and the strategies that allowed the team to deliver a coherent and impactful product within a constrained budget.

The same evening will also feature the panel *New perspectives on Romanian Cash Rebate Program*, an in-depth discussion on the current funding mechanisms in Romania, the long-term vision for the national cash rebate scheme, and the obstacles producers often face.

Speakers include **Iuliana Tarnovețchi** (producer, Alien Film), **Iulia Popovici** (Romanian Film Commission), **Tudor Giurgiu** (director and TIFF President), **Valentin Savu** (manager of OFIC), and the session will be moderated by **Martin Blaney**.

The third and final day of RO Days focuses on artificial intelligence and its influence on audiovisual workflows and job roles. **Maciej Żemojcin** will deliver the presentation *A.I. Redefined Film Industry and the New Crew Roles*, analyzing how AI is reshaping production teams and redefining creative responsibilities. This will be followed by the presentation *Virtual Production in A.I. Era*, delivered by **Sebastian Cosor** and **Ștefan Popescu** of **SafeFrame**, and the presentation *A.I. Filmmaking – Prompt to Final Cut*, presented by director **Norbert Fodor** and creative developer **Mihai Cojocaru**, which will demonstrate how AI-powered tools can be integrated into film production, from script development to final editing. ■

All RO Days | Industry Events activities will take place at Radisson Blu Hotel in Cluj-Napoca.

Transilvania Pitch Stop.

Supporting Emerging Voices in Eastern European Cinema

TIFF's international co-production platform returns with ten promising new projects.

Now in its 12th edition, **Transilvania Pitch Stop (TPS)** continues to serve as a springboard for emerging filmmakers from Eastern Europe. In 2025, the program brought together ten feature film projects in development from Romania, Moldova, Georgia, Turkey, Ukraine, and Hungary, reaffirming its mission to foster creative dialogue and cross-border collaboration.

Held on **June 19** during the Transilvania International Film Festival (June 13–22, Cluj-Napoca), the public pitching session and one-on-one meetings with film professionals — including producers, sales agents, and fund representatives — is offering valuable exposure and networking opportunities to each selected team.

This year's edition also is featuring a strong development component: five projects benefited from script consultancy with **Christian**

Routh, while all teams will receive personalized pitch training from renowned industry coach and producer **Agathe Berman**.

Among the standout projects are *Forests Without Wolves* (Moldova), a folkloric thriller by Ioane Bobeica about a man defending a wolf accused of murder, and *Grandparents' Paradise* (Romania), a heartfelt and hilarious road comedy about three rebellious retirees chasing one last adventure.

The selection is spanning a wide range of genres and themes — from the period drama *At King's Gate*, set in 1916 Transylvania, to the intimate horror *Kazimir*, which blends family trauma with mythic undertones. Socially resonant stories are also present, such as *Desire* (Turkey), inspired by real events, and *Christmas Snow* (Ukraine), a warm holiday tale set against the backdrop of war. The international line-up is

With a clear focus on bold visions and international collaboration, Transilvania Pitch Stop continues to be a launchpad for some of the most exciting voices in the region's cinematic landscape.

also featuring “Under the Crescent Moon” (Georgia/Spain), a socially charged thriller directed by George Todria, “Magda” (Hungary), a mysterious drama with supernatural tones by Lili Laura Tóth, and “Piatramare” (Turkey/Canada), a home-video-style exploration of family bonds, directed by Gökçe Erdem.

This year's Romanian line-up includes:

- *Horseshoe* by Lucia Chicoș, a subtle portrait of a woman facing unexpected motherhood at 40,
- *Kazimir* by Dorian Boguță, a psychological horror about forgiveness and inherited pain,
- *At King's Gate* by Ilinca Straton and Eugen Dediu,

a period film about female resilience during wartime, *Grandparents' Paradise*, by Alex Țibu, Șerban Răcoviteanu, a multi-generational journey full of TikTok, chaos, and heart.

Alongside tailored mentorship, TPS also is awarding several prizes to support the future development of these projects:

- **Chainsaw Europe Post-Production Award:** €25,000 in post-production services
- **TPS Development Award:** €5,000, offered by Avanpost
- **CNC Moldova Award:** €1,500
- **Connecting Cottbus cocoLAB Award:** selection of a Romanian or Moldovan emerging producer to attend cocoLAB 2025

This year's international jury is bringing together four respected professionals:

- **Alexia De Vito**, Head of the Co-Production Market at MIA (Italy)
- **Urte Fink**, Commissioning Editor at ZDF/ARTE (Germany)
- **Hrvoje Hribar**, Croatian director and former CEO of the Croatian Audiovisual Centre
- **Viorel Chesaru**, post-production expert and director of Chainsaw Europe (Romania)

TPS is proudly supported by **ICR, Chainsaw Europe, Avanpost, UCIN, DACIN SARA, CNC Moldova, and Connecting Cottbus** — organizations committed to championing emerging talent and strengthening cultural ties across Europe.

Azi la TIFF sosesc...

În fiecare zi de **TIFF** invitați din toate colțurile lumii ajung la Cluj. Iată cine sunt cineaștii pe care îi puteți vedea de astăzi la festival.

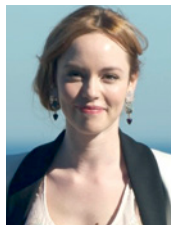
Claudia Negrea

Pe actorul **Gheorghe Visu** îl puteți urmări anul acesta în ultimul film al lui

Igor Cobileanski, *Comotogen*. Vineri, 20 iunie, la ora 17:30 la Cinema Victoria, și sâmbătă, 21 iunie, la 18:15 la Cercul Militar, filmul va fi proiectat în prezența echipei, urmat fiind de un Q&A.

Pe 19 iunie, de la ora 17:00, la **TIFF Lounge** din Piața Unirii le puteți întâlni pe actrițele

Olimpia Melinte și **Medeea Marinescu**, care vor purta un dialog despre carieră, inspirație și filme în cadrul **InspiraTIFF**.

Cristi Puiu este prezent anul acesta la **TIFF** cu ocazia aniversării a 20 de ani de la pre-

miera filmului *Moartea domnului Lăzărescu*. Proiecția va avea loc sâmbătă, 21 iunie, de la ora 16:30 la Cinema ARTA, cu o introducere în prezența câtorva membri ai echipei.

Actorul **Adrian Văncică** ajunge azi la **TIFF**. Îl puteți urmări în filmul *Anul Nou care n-a*

fost de Bogdan Mureșanu, în care interpretează rolul principal. Puteți merge la film azi, la 21:45 la Iulius Parc Open Air și mâine, 20 iunie, la ora 15:00 la Cercul Militar. La final vor avea loc sesiuni de Q&A cu unii dintre membrii echipei.

Tot în *Anul nou care n-a fost* o puteți vedea și pe actrița **Emilia Dobrin**, care a mai

jucat în filme ca *Furia* (2002) de Radu Muntean sau *As-tă-seară dansăm*

în *familie* (1972) de Geo Saizescu. La **TIFF.24**, **Emilia Dobrin** va primi Premiul pentru Întreaga activitate.

Mircea Andreescu este unul dintre actorii pe care îi puteți urmări în *Pădurea*

de molizi (2025), ultima producție semnată de Tudor Giurgiu. Filmul, urmat de un Q&A în prezența echipei, poate fi urmărit vineri, 20 iunie, de la ora 19:00 la Casa de Cultură a Studenților.

THE FESTIVAL MUST GO ON ANYTIME. ONLINE

SALE
13 Iunie - 31 Iulie

TIFF UNLIMITED

Cinema tău alternativ. De acasă.

12 luni la prețul de 9 luni
242,9 lei*

Aplică codul: FILMEBUNE2025

*Detalii pe unlimited.tiff.ro